

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
6-hatásos petit sor egyszer 20 fill.
Működés következténél 16 fillér.

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 121.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, május 10.

Mai számunk főbb közleményei:

Vasárnapok: Egy drága bolt.
A képviselőház ülése.
Egyrői-másrői. Irta: Lux Terka.
A Zilahy-rossim első éve.
A seprői zendülés.
A pékek astrájkja.
A lönögépek a bíróság előtt.
Hunyadi gróf kártyavesztesége.
Megszemélyesített közgyűlés.
Elfogott kiállítás igazgató.
Csulák a waggengyár nevével.
Székés az aradi kórházból.
Remán János a börtönben.
Öngyilkos huszárszékentes.
Értékesítet az állatkövetítés ügyében.

Egy drága bolt.

Arad, május 9.

Aradváros szerdai közgyűlésének egyik kiemelkedő tárgya lesz a vízvezeték és csatornahálózatnak az újtelepre való kiterjesztése. Városunk köztisztaságára és közegészségügyére nagy jelentőséggel bír a szőnyegen fekvő tervezet s az ügy érdekében áll, hogy három nappal a közgyűlés előtt megvilágítsuk a helyzetet teljes tárgyilagossággal, szem előtt tartva egy a vízvezeték és csatorna vállalat, mint a város közönségének érdekeit. Mert méltánytalannak tartanánk, ha egyik a másik rovására akarná megteremteni az új hálózatot; mindenek felett pedig nagy tévedésnek és mulasztásnak tekintenők azt, ha a tervben levő újítás olyan feltételek mellett vezetnék be, melyből jelentékeny haszon és üzleti előny hárulna a vízvezeték-társulatra, míg a vízfogyasztó közönség csak újabb terheket venne vállaira minden előny és ellenszolgáltatás nélkül.

A várost a vízvezetési társulattal egy terhes szerződés köti össze. E szerződés értelmében egy bizonyos mennyiségű vízfogyasztás elérése után az eddigi páratlanul magas vízárak valamivel alább szállítanak. Amikor tehát fölmerült a terv, hogy a vízvezeték és csatorna-hálózat az újtelepre is kiterjesztessék, azzal érvelt a terv megvalósítása mellett a vízvezeték-vállalat, hogy ime megvan az alkalom a szerződésben körülírt nagyobb vízfogyasztás elérésére, ragadja meg tehát az alkalmat a város közönsége, s tegye a vizet olcsóbbá, magától, természetesen uton.

Ez álláspont külső formájában tagadhatatlanul méltányosnak látszik, alapjában véve pedig egyszerű és logikus. És nem is emelnénk kifogást ellene, ha mint mondtuk, olyan kellemetlenül terhes nem lenne a szerződés, mely egynéhány évtizedre hitestársakká kapcsolja a várost és a vízvezetési társulatot.

Mivel azonban görnyedten vánszorgunk a nehéz frigy alatt, tehát minden fordulónál, minden lépésnél, melyet a szerződés keretén kívül teszünk, azt kell szemünk előtt tartani, hogy egyszer itt, más-szor ott, reperáljunk valamit a hibán, melyet a multak felületessége, a szerződéskötéskor elmulasztott alaposság és körültekintés meggondolatlanul vállainkra rakott.

Az újtelepnek a vízvezeték és csatorna-hálózatba való bevonása két különböző szempontból kerülhet elbírálás alá. Az egyik a vízvezeték-vállalat szempontja, mely az eddigi, rá nézve rendkívül előnyös, feltételek mellett egy újabb városrészt

csalogat a boltjába, s kész nyereség-kalkulációval viszi végbe az üzlet-nagyobbitást. A másik szempont a város közönségének helyzete. Ez utóbbi testének egyik érintetlen részét szolgáltatja ki a vízvezeték-vállalatnak abban az ingatag reményben, hogy így talán felszaporodik a vízfogyasztás ama kvantumra, ahol már olcsóbban mér az italt Hájek ur. Ezért az utopiáért kiteszük az újtelep többnyire szegény lakosait ama veszélynek, hogy a nyakukba zuduló új teher alatt összeroppanjanak, s a köztisztaság, meg a közegészség modern jelszavai alatt elpusztuljanak.

Amikor egymás mellé állítjuk a két szempontot, mindenekelőtt azzal kell tisztába jönni a város képviselőtestületének, hogy *elbirja-e a szóban forgó város-rész a reformot?* Aláhúztuk e szót, hogy „elbirja-e”, mert hogy nem óhajtja, nem kívánja, azt tudjuk; de hisz' nem vágyakoztak utána a belváros háziurái se, mégis megvannak vele, a drágaságtól eltekintve, békességben, jól.

Ha tehát tisztában leszünk azzal, hogy az újtelep lakossága nagyobb megrázkódtatáson nem megy keresztül, akkor meg kell kezdeni a tárgyalásokat és egy mindkét részről méltányos, becsületes egyezség alapján, haladéktalanul bele kell vonni a nevezett városrészt a vízvezeték és csatorna-hálózatba.

Ennek az egyezségnek azonban legalább is olyan előnyöket kell biztosítani a város közönségének, mint amekkora üzleti haszon a vízvezetési társulatra vár.

Tegyen a vízvezetési vállalat kötelező nyilatkozatot, hogy *leszállítja a vízárakat a város egész területén, ha az újte-*

A hétről.

Dai a karhatalomról.

Hol szép szerével, pusztá szóval
Választani nem tud a nép
És egy sor Kropacsek-golyóval
Egy szakasz csendőr közbelép;
Piros harmatja lesz a földnek
S a túlvilágra jut nem egy.
Miatta egy bírójelöltnek, —
— Oda egy század,
Egy század katona kimegy.

Nagy csend lesz az egész faluban,
Hogy az utcán dobjuk pereg;
És fülök tövét szomorúan
Vakargatják az emberek.
Ha itt tanyáznak néhány hétig,
Itt nem marad meg kő-kövön,
Az egész falút megemésztik, —
Hova egy század,
Egy század katona kijön.

De nincsen ily bánatba, gondba
A faluban menyecske, lány,
Az uniformisnak bolondja
Lesz egy-kettőre mind a hány.
Respektálja a karhatalmat,
Az ostromnak ellent nem áll,
Szeretőd, férjet rendre csálnak,
Hová egy század
Egy század katona kiszáll.

S a férfínepség valamennyi
Nem appellálhat omiatt,
Mivel hogy így kell ennek lenni
Az ostromállapot alatt.
Ez büntetése, hogyha lázad,
Hahogy nem rendet tisztelő,
Szerelmet is sarcol a század, —
Hová a század,
Egy század katona kijő.

De vége lesz a szép napoknak:
Hazahív a parancsolat,
Minden leány kendőt lobogtat,
A merre a század halad.
A lányoknak nehéz a bújá,

S azért megy imádkozni mind:
— Ó bárcsak zendülnének újra,
Hogy visszatérne
A század katona megint! . . .

A zendülés feledve régen,
Majd hogy egy esztendeje van
S a piacon, meg utcavégen
Súgnak-súgdosnak titkosan.
Sűrűn kelepel a golya,
Nincs ház hol nincs keresztelő,
Ki felel érte, tehet róla;
Hogy egy kis század,
Egy század a világra jó . . .

Intézem, — bárha nem vesz észre —
Fejérváryhoz ezt a szót:
Az ujonclétszám-emelésre
Költségek nélkül, itt a mód.
Minden faluba, ha vezényel
Pár hétre egy egy századot,
Meglátja báró úr, e ténnyel,
A nagy probléma,
A probléma megoldatott.

Forgács.

lep csatornázása keresztül vitetik. Tegyen úgy, mint jóra való hitestárshoz illik s mondja meg nyíltan, hogy igaz, hasznot húzok a szerződéses terület kiterjesztéséből, de e hasznot megosztom a város közönségével.

Mert van a városnak egy joga a vízvezetési társulattal szemben, mely nem fog papiroson heverni időtlen-időig s ez a jog: a város megváltási joga. A fennálló szerződés értelmében az első tíz év letelte után úgy történik a megváltás, hogy megállapítják az utolsó hét év átlagát, ebből leütik a két legrosszabb esztendő s az így kiszámított tiszta jövedelmet megszorozzák husszal. *Mennél nagyobb tehát a vízvezeték jövedelme most, annál drágábban kell majdán megváltani azt a város közönségének.* A vízvezeték jövedelmének növelése, mint látni való, homlokegyenest ellenkezik a város érdekeivel. S hogy a város közönsége a város érdekei ellen kövessen el egy újabb lépést, azt bizonyára nem fogja kívánni a vízvezetési társulat sem.

De ha kívánná s szivre ható panaszok között keseregné el, hogy részvénytőkéje csak három százalékot kamatoz, akkor bizony jó lesz sirva nem fakadnunk, mert könnyeinkre akkor lesz szükség, amikor egy újabb merész elhatározással jelenlegi részvénytőkéjét is megsokszorozza kettővel a vállalat, s kétségbeesetten konstataja, hogy akciái most már — csak másfél percentet jövedelmeznek.

Az új pénzügyi államtitkár. Egy budapesti esti lap jelentése szerint *Popovics* Sándor dr. pénzügyminiszteri tanácsosnak pénzügyi államtitkárrá leendő kinevezése már közelebbre várható. Kinevezetésével az Osztrák Magyar Bank mellé rendelt magyar kormánybiztosságban is változás fog beállani, amennyiben báró *Andrásszky* ez állásából visszalépni szándékozik s helyébe dr. *Popovics* Sándor fog kirendeltetni. Második biztosnak *Márfy* pénzügyminiszteri tanácsos van kiszemelve, e tekintetben azonban végleges elhatározás nem történt.

Beccsületérzés.

Irta: Fényes Sams.

Főtárgyalás. Szenzációs ügyet tárgyalnak, nagy a hallgatóság.

Egy pénzügyi hivatalnokot vádolnak sikasztással. Elegáns ur, pertu az egész vármegyével, még a vicispánnal is. Hogyne! Legszerencsésebb udvarlója a kulisszák szépeinek, legelegánsabb játékos a kaszinónak, szóval talpig dzsentimén. Ismeri mindenki, ki személyesen, ki hírből.

A vád szerint trafikosokkal trafikált s megkárosította néhány ezer forinttal a kincstárt. Van sok vallomás, terhelő is, de kellő mérlegeléséhez az kellene, hogy valaki teljesen tájékozódjék a mi közigazgatásunk utvesztőjében. Ilyen ember pedig nincs ezen a világon, a vádlott azonban minden zsákutcából talál egy picike sikátort, a melyen ki tud surranni. Bizonyos előkelő nyugalommal hallgatja a terhelő vallomásokat. Néha szinte betemerül lakktópánja szemléletébe, arany óralánca zsuksuival játszik, egy-egy gorombább vallomásra a csipetjét is az orrára biggyeszti. Valahányszor az elnök megszólítja, hidegen, gráciával válaszol, mintha szalonban ülne.

Azt firtatja a bíróság, hogy honnan tellett neki a költkezés. Volt fizetése és játszott. Nagy szerencsével játszott. Nyert, sokat nyert. Jönnek nagyságos, tán méltóságos urak is, akik játszottak vele, s kik mind azt bizonyítják, hogy vádlott nagyon szerencsés volt a kártyaasztalnál. Csak nem vallhatja egy sem, hogy ő nyert a vádlottól, — tán épp a sikasztott pénzből.

Az új-szent-annal népgyűlés. *Új-Szent-Anna* aradmegyei községben holnap, vasárnap tartják meg a katonai javaslatok ellen tüntető népgyűlést, amelyre több képviselő leérkezését várják. Jelen lesz *Barabás* Béla is. A népgyűlést ötszáz terítékű banket követi.

A képviselőház ülése.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, május 9.

Csendes ülés volt ma. Éppen csak hogy négyvenen voltak jelen és az ülést megnyitni lehetett. *Tallán* Béla elnökölt, a mi mostanában félig meddig garancia arra nézve, hogy vihar nem lesz és ha lenne, az hamar lecsillapul, mert Tallánban van engedékenység, ha annak helye van, de van akkora energiája is, hogy az ellenzéknek is imponál.

Nessi Pál még napirend előtt állítólagos rendeletek miatt panaszkodott, amelyeket a Ház asztalára kért letenni. A miniszterelnök fel is szólalt e tárgyban.

A kvótának ma csak egy szónoka volt és azután ismét a határidőüzletet tárgyalták immár a nyolcadik, avagy épen a kilencedik hét óta. Minden szombatra egy-egy szónok jut és tekintettel a nagy érdeklődésre, de meg a mai helyzetre, valószínű, hogy még az októberi szombatokon is határidőüzletéről fognak beszélni a dunamelléki parlamentben. Ma *Simonyi-Smadam* Sándor beszélt, a kit a „néppárti *Rosenberg*”-nek hívnak a nagy hasonlóság és annak miatta, hogy *Simonyi* épen a szép *Rosenberget* buktatta ki. A különbség kettőjük között csak az, hogy *Rosenberg*nek korom fekete a haja és szakála. A *Simonyi* pedig hirtelen szöke.

A folyosón ismét nagy feltűnést keltett két nemzeti művésznők, a kik a miniszterelnököt keresték. A művésznők: *Márkus* Emilia és *Paulayné* voltak. A híres *Monna-Vanna* személyesítője a leányát is elhozta, de a karzatra ezuttal nem mentek, hanem dolguk végeztével üdvözlő sorfal között távoztak el.

Részletes tudósításunk itt következik:

(Az ülés megnyitása.)

Elnök: *Tallán* Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Fejérváry* Géza báró és *Cseh* Ervin miniszterek.

A bizonyítást befejezték. Az ügyész hatalmas vádbeszédet vágott ki a lakktópános, kártyás sikkasztó ellen. Közvetlen bizonyítékok híján a közvetett bizonyítékokat kovácsolja lánczá, hogy megkaparítsa a vádlottat.

A vádlott ezt is nyugodtan hallgatja. A hallgatók mindenike hiszi bűnös voltát, de azt suttogják, fölmentik, mert kivágja a védője.

A védő is rá szolgál a bizalomra. Másfélóra hosszat beszél s összehord mindent, a mit a világtörténet, jogi fejtegetés, társadalmi rajz, lélektan, dialektika csak nyujthat.

Leghatásosabb a beccsületéről szóló rész. Oh, a védő alaposan ismeri a beccsület természetrajzát. Részletezte, hányféle a beccsület, milyen kényes portéka a beccsület általában s milyen különösen a védencéé. Ha csak az elítéltetéstől akarná megmenteni védencét, ugymond, egy szót se kellene szólania, de ő az ő kényes beccsületét akarja visszaszerezni. Mert az ő védence tetőtől talpig gavallér. Szemére hányták udvarias kalandjait, a bizalmas pezsgős vacsorákat, a játékokat. Mindez csak gavallérvoltát igazolja, soha kártyaadósságot fizetetlen nem hagyott, soha nőt nem kompromittált stb. stb.

Hát nem tisztességes, beccsületes ember az ilyen ember!

A törvényszék föl is mentette. Sok terhelő volt ellene, de bebizonyítani nem lehetett semmit! Sokan szerencsét kívántak neki, ő pedig nyugodtan leült a hallgatóság közé — úgy látszik várt valakire.

A törvényszék aztán más ügyet tárgyalt. Szegény kis cselédleány került a bírák elé. Kicsi, csenevész, beesett orcájú teremtes, olyan

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy *Rát-kay* László II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása tárgyában, *Rákosi* Viktor s horvátországi zavargások és *Krasznay* a vámkérdésben interpellálni fognak.

Elnök: A Ház 12 órakor a kérvényeket és 1 órakor az interpellációkat veszi elő.

(Az adókérvetés.)

Nessi Pál azért támadja a kormányt, mert az adókérvetések folynak, sőt Zomborban a polgármester a tiltakozások ellenére is kiveti az adót, ami — szerinte — törvénytelen. Úgy látszik, hogy a kormány rendeletekkel kormányoz. Ezekkel a rendeletekkel a miniszterelnöknek a Ház elé kellene lépnie és a Ház asztalára letenni.

Szell Kálmán miniszterelnök kifogásolja, hogy ily kérdésekkel a napirend előtt állanak elő és nem interpelláció keretében adják elő. A *Nessi* által említett rendelet nem az adószedről szól, hanem az adókérvetésről, az adókérvetési munkálatok nem szünetelnek, mint a hogy a törvények sem szünetelnek és nem vesztették el hatályukat, csupán végrehajtás utján nem szabad az adót beszedni. Ami pedig *Nessi*nek azt a kérését illeti, hogy a rendeleteket ide hozza a Ház elé, humorosan hatott rá, de egyszersmind elégtételül is szolgál neki. Ime most a rendeleteket is idekérlik, holott a május elsején beadott egyszerű jelentést még kinyomatni sem engedik. Tehát ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes. Ime mást akar *Nessi* és mást *Polonyi* ur.

Nessi megjegyzi, hogy ők függetlenül követik elveiket és önálló a meggyőződésük, ez a különbség köztük és a többség között. (Zajos felkiáltások jobbról: Kikérjük magunknak! Ne gyanúsítson! Épp oly önállóak vagyunk, mint önök!)

(A kvóta.)

Molnár Jenő nem fogadja el a kvóta bizottság megválasztására vonatkozó határozati javaslatot. Elmondja *Strafford* angol miniszterelnök esetét, a ki a királyi jogokat növelte és terjesztette ki a nemzet jogaival szemben, mégis a nemzet kívánságára épen a király fejeztette le.

A Ház ezután rátért a kérvények tárgyalására.

(A határidő üzlet.)

A határidő üzlet megszüntetése tárgyában beadott kérvényeknél

Simonyi Semadam Sándor: *Neuman*, *Mandi* és *Sándor* Pállal polemizál és *Rakovszky* indítványát fogadja el.

fakó szemekkel, mintha e szemek már valami siringdör mélyén penészedtek volna egy ideig. Balkeze nem volt, még gyerekkorában vágta el a cséplőgépet.

Olyan közönséges ábrázat! Mint mikor a beírott lapról, melyet a szél az utca porában, sarában végighurcolt, az eső lemossa az írást, nyoma marad, de értelme nincs.

Gyermekléssel vádolták. Elmondta szépen sorjában az elnök kérdésére, hogy apját, anyját nem ismerte, tán nem is volt neki, a cselédkönyvét *Tihanyi* Mari névre állították ki, mert *Tihanyba* vágta le a kezét a gép.

— Nohát lelkem, beszéld el csak, hogy esett ez a dolog? — kérdéjóságos arccal az elnök.

Etelt vittem a gazdámnak a szőlőbe, este jöttem vissza, egy sétáló ur meglesett. Azt se tudom, milyen volt, rá sem ismernék. Védkeztem is magam egy kicsit, de csak félkezem van, meg sötét is volt... Szólni aztán nem mertem senkinek, mert a félkezem miatt nem igen kapok szolgálatot. Egyszer már be is voltam csukva, mert nem volt bizonyítványom, se cselédkönyvem, nem születtem cselédkönyvvel. A kapitány ur aztán kibocsátott, cselédkönyvet is adott, de megfenyegetett, hogy becsukat, ha még egyszer panasz lesz ellenem. El is suppoltatott volna, de nem tudta hová.

— De lányom arról beszélj, amiért ide kerültél. Azért csuktak el, mert a gyerekeket ölted meg, nógatá az elnök.

— Félttem is, szégyeltem is magam, hát ha ezért is becsuknak. A kicsi féreg a padláson jött a világra, a hová elbujtam. Letettem a

Elnök javaslatára hétfőre a kvótajavaslatot és az indemittit tűzik a napirendre. Azután az ülést felfüggesztik.

Szünet után az interpellációk következtek.

(A szaloniki-i zavargások.)

Lovász Márton elmondja minapról elmaradt interpellációját, melyben a szaloniki-i zavargások okairól kérdezősködik, továbbá a flottatüntetés okairól és annak esetleges következményeiről.

Szell Kálmán miniszterelnök az interpellációra rögtön válaszolt. Kijelentette, hogy politikánk a Balkánon nem változott, a zavargások hírére hadihajóink azért mentek Szaloniki elé, hogy szükség esetén alattvalóinkat megvédelmezzék. Ez nem akart demonstráció lenni, mert mi a status quo-t meg akarjuk tartani a Balkánon.

A miniszterelnök válaszát tudomásul vették.

(A „jó öreg miniszter.“)

Rákosi Viktor a horvát zavargások miatt interpellálja a kormányt. Elmondotta, hogy évek óta lát a képviselőházban egy jó öreg urat, a ki állítólag horvát miniszter lenne, a ki azonban soha nem ad magáról életjelet. Volt már Horvátországban földrengés, zavargás, árvíz, zendülés, ég és föld megindult ott, de a horvát miniszter még soha nem hallatta szavát. Kérde, miért hallgat?

Szell Kálmán miniszterelnök felelt a horvát miniszter helyett. Abból indult ki, hogy Rákosi most egy rossz viccet mondott, a mely olyan rossz, hogy a „Kakas Márton“ ba sem akarta leadni.

A miniszterelnök egyébként megnyugtató választ adott, mit a Ház tudomásul vett s ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

Az orosz tüntetések.

Pétervár, május 9. Don-Rostowban az utóbbi időben naponként proklamációkat osztottak szét. Hasonló tüntetésektől tartanak, mint a minők Kisenevben történtek, különösen, mivel sok a munkanélküli. Tegnap Rostow környékén népcsődület támadt, amelyen a műveltebb osztályhoz tartozó emberek vezetése alatt körülbelül 500 ember vett részt. Gyalogságot és kozákokat küldtek ki a helyszínére, de mire odaértek, már senkit sem találtak.

szalmába, sirt is egy kicsit, de nem sokat. Az asszonyom rajtakapott, a bérem se akarta kiadni. Hát elkoboroltam a csunya, hideg időben, éjszaka meg visszaszöktem a gyerekért. Már akkor nem mozgott szegényke. Elmentem a vízhez, bele akartam magam is ug-rani, de nagyon hideg volt, meg zavaros. A porontyot is szántam, nem hajítottam belé, betegerkettem a nagykendőmbé, oszt ott hagytam, én meg elfutottam. De aztán elfogtak, mert az asszonyom feljelentett. — Így esett ez a dolog, nagyságos királyi törvényszék.

Ennek a tárgyalásnak hamar vége szakadt. Csak egy lanu volt, az asszonya. Szép, nagyon szép, diószemű délceg asszony. Elvált az urától.

Az ügyész tartott hatalmas beszédet, dörge-delmes beszédet az általános erkölcsi rom-lottság ellen. Az ügyész még fiatal ember, ki kapva kap az olyan témákon, hol pathosszal lehet szólni. Ha majd öregebb lesz, az ilyen mindennapi eseteket ő is néhány szokásos, nyelvtörő diák műszóval fogja elintézni.

De most még friss lelkesedéssel dörög az ilyen becstelen személyek ellen, kiknek se szemérmők, se erkölcsi érzékök, kik örökös veszedelem a társadalomra.

Egy szóval szép volt az nagyon.

A védő sem maradt adós, alaposan kimu-tatta, hogy itt a társadalom a hibás. Mikor az-tán a végén az elnök megkérdezte a vádlot-tat, hogy tudna-e valamit a védelmére fel-hozni, Tihanyi Mari közömbös arccal felelt:

— Nem tudom én, miről van itt szó,

Elfogott franciák.

Algir, május 9. Tegnap éjjel Taghittól 25 kilométernyire, Figigtől délre 100 kilométernyire egy francia élelmezési vonatot elfogott egy 600 lovasból és 900 főnyi gyalogságból álló csapat, a mely az Oulad-Djerir és Ben-Siguil berber törzsek tagjaiból állott. Taghit a Zufana-völgyben fekszik a Duveirierből, Iglibe vezető élelmezési útvonalon.

Egyről-másról.

(Filharmonikusok jubileuma. — Goldmark az ün-neplők között. — Szemere Miklósnál. — Divatos színésznők. — A berlini színészek. — A mostoha népszimű. — A Duna-ünnepély. — Pénz és szerelem.)

Irt: Lux Terka.

Budapest, május 9.

Unalom miatt már ismét nem panaszkodhatik a budapesti közönség. Három napig tartott a filharmóna jubileuma, mely sok és előkelő vendégnek szerzett magasabb műélvezetet és a szemeknek gyönyörűséget. Képviselve volt minden alkalommal: a kormány, arisztokrácia és a művészet. Ott volt a szép, szoboralaku *Augusta* főhercegnő is és a gróf *Apponyi* Albert kedves, elegáns ifju felesége, aki alig pár éve lett magyar asszonnyá és már tökéletesen beszéli férjének anyanyelvét, dicséretére legyen mondva ugy a grófnénak, mint tanító-mesterének, egy művelt magyar tanárnőnek.

Szép, komoly, lelkes és művészi értékű volt a három jubileumi nap, s a legnagyobb három magyar zeneszerző közül a legnagyobbat: *Goldmarkot*, nemcsak hallottuk, de láttuk is. A kis öreg ősz mester, a két Erkel-már-ványszobor között a maga plasztikai nyugal-mával ugy állt a közönség előtt, mint egy harmadik szobor, de élőszobor. Oriási volt a lelkesedés, mikor a közönség meglátta a Sába halhatatlan szerzőjét. A hölgyek kendőiket lobogtatták, a férfiak felálltak, éljeneztek, tapsoltak, felejthetetlen jelenet volt.

Hétfőn az előkelő világ *Szemere* Miklós vendége volt. Ez a lelkes sportmann most a lövész-sport népszerűsítésére Pusztá-Szent-Lőrincen saját költségére lövőházat emelt s az első díjlövés alkalmával a bőkezű házigazda 300 teritékű fényes reggelivel látta el vendégeit. A mi „házi“ főhercegünk, a fiatal *József*

nem érttem én ezekből a beszédekből egy szót sem.

Bizony törvénylátó uraimék, ez volt a legékebben szóló védelem. Tihanyi Mari, szegény nem tudja mi az az erkölcsi érzék, mi az ő büne, büntetése... egy szót sem ért a sok szép beszédből. Annyi az ő tudománya, hogy becsukják, ha nincs rendben a cse-lédkönyve.

A törvényszék visszavonult s öt perc mul-va kihirdette az ítéletet: másfél évet szabott Tihanyi Máriára.

Dél lett, vége a mai tárgyalásoknak. A közönség tódult kifelé.

— Mégis csak tulságosan enyhe ítélet ez. Az ilyen becstelen perszónákat föl kellene akasztatni. Eletért életet. Ezt az a szép asszony, a vádlója mondta.

— Hogy pusztul a becsületérzés! Igaza van, akasztófa kellene az ilyennek.

Odanéztem, ki az a kemény bíró. Az elegáns ur volt, kit az imént mentettek föl a hivatali sikkasztás vádjá alól. Hja, ő lehet erkölcsbíró, őt felmentette a bíróság.

Együtt mentek haza a szép, délceg asszonnyal. Ot várta ugylátszik.

Szép asszony volt, nagyon szép asszony, ismertem még abból az időből, mikor az urával élt.

Azt mondják, hogy kedvese a fölmentett gavallérnak. Tán nem is igaz.

Agost is megtisztelte jelenlétével a szent-lőrinci lövőházat. Vele volt ifju felesége is stalan nem lesz érdektelen hölgy olvasóim előtt, ha megemlítem, hogy a főherceggasszony, aki mindig stilszerűen öltözködik, ez alkalommal egyszerű, szürke selyemvászón ruhát viselt, cylinder formájú fehér szalmakalappal. A sima szoknya tűzéssel, egyszerű olasz derékkal, pompásan állt a déli termetű, rózsásarcu főhercegnőn, akit különben gyakran lehet látni délelőtti órákban, amint a belváros egy-egy elegáns üzlete előtt kiszáll a hercegi fogatból.

Hogy el ne feledjem valahogy, meg kell említenem, hogy már *Fedák* Sárinak is van fogata. A „Forgószél kisasszony“ próbáira elegáns angol homokfutón megy, graciózen tartva kezében lovának hosszú gyepelőjét, míg az inasa etikettszerű komolysággal ül mögötte. És most már reményünk lehet hozzá, hogy *Kürj*, Klára nemsokára nem egy, de négy ló fölött fogja subogtatni az ostort. Most még csak gyalog lehet látni a déli órákban a Váci-utcán, szédítően dus diszítésű fekete selyem ruhában és pazar mosolylyal üde, asszonyos ajkán. Hja, nálunk minden előkelően megy. A berlini színészek igazán nagy *Láhmán* Elzája előadás után virsilit vacsorázott egy kávéházban, egy pohár sört ivott utána és a kollegáival, meg egy pár újságíróval művészetről diskurált. Szent Isten, mit enne és hol enne *Márkus* Emma, ha ő menne Berlinbe játszani?!

És ezeknél a német színészeknél álljunk meg egy szóra. Egy igazságos szóra. Aki első sorban is nem szereti a német szót, az e sorok írója. Ha német szót hallok, ugy vagyok vele, mint *Gárdonyi* mondatja valamelyik műve-lájában egy magyar asszonnyal: minifájdul tőle a fejem. De aki nem látja a németeket játszani, az nem tudhatja színjátszás. Nekünk vannak nagy színészeink, de csak valamennyien magukért játszanak. Csak magukért. Ezek a németek pedig semmit sem csinálnak magukért, hanem mindent az íróért és egymásért. Ezek nem is játszanak, hanem festenek. Ezeknek nincs színpad, nincs közönség, csak egymást látják. A mi művészeink pedig éppen egymást nem látják, csak saját magukat és a közönséget. Az ember csak nézi, nézi ezeket a németeket és megfellede-zik róla, hogy színházban van. Hangulatképeket, melyekben nincs semmi sláger, csak egyszerű igazság, csoda módra játszáik meg. Ha nálunk is így játszanák meg a népsziműveket, aligha lenne a Vigszínház francia pikantériáira közönség. Csakhogy sajnos, a mi színésznőink semmi egyebet sem akarnak, mint szépek lenni és az iskoláik rosszak. Kaszánya fegyelmeztettségű iskola kellene, ahol a növendékeket megtanítsák látni, önmagától gondolkodni, megtanítsák a hiuságát kerébe törni. Enélkül nincs művészet.

Milyen szép népdramáink vannak nekünk, amit sem játszani, sem rendezni nem tudnak. Számalom, boszuság és kinlódás egy népszimű előadást végignézni akár a fővárosban, akár a vidéken. Es ahogy a berliniek játszották meg a maguk népdramáját, akadémiaja a színjátszásnak. Nem szép szo a német szó, nem is magyar fülnek való, de az igazságnak elismerése a művészetben olyan világnyelv, melynek harmóniáját semmiféle antipátia nem zavarhatja.

Amiről pedig legtöbbet beszélnek most a fővárosban, az a politikán kívül: a Duna-ünnepély. Most minden ezért teremődik. A szép asszonyok ruhái, a reklámok, az ablakok és erkélyek kiadása, a zálogba csapások, a Pestre való utazások és a Pestről való el nem utazások. Duna-ünnepély... Ez egy dátum lett. Es a lapok kihirdetései tele vannak „Duna-

ünnepélyi szerelmi ajánlatokkal." Felránduló Rómeók keresnek bérbevehető Juliákat és Juliák keresnek telt erszényű Rómeókat. Ergő, pénz és szerelem nélkül semmi se történhet meg. Még a Duna-ünnepély sem. No, meg zsebtolvajok és detektívek nélkül. S azok az egymást kiegészítő testületek ugyancsak szervezkednek már. Természetesen, a detektívek lesz a könnyebb szerep, mert ők csak a tolvajokat vigyázzák meg, míg a tolvajoknak arra is kell vigyázni, nehogy detektív-zsebet operáljanak meg. Mert ott lopni, ahol a gazda is tolvaj, nagyon nehéz dolog!

SPORT.

+ Az aradi polgári lövészesegylet f. hó 10 én (vasárnap) délután 4 órakor a lövöld helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja: dr. Múlek Lajos főlövész-mester. A rendkívüli közgyűlés tárgya: határozathozatal a játszótér (tenniszpálya) átengedése tárgyában.

+ Az aradi kerékpár klub holnap, vasárnap, kirándulást rendez Sofronyára. Gyülekezés d. u. 2 órakor a városligeti tónál.

A seprősi zendülés.

(Az áldozatok temetése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Ma elföldelték a seprősi zendülés halottjait. Néma, közönyös halottas menetek voltak ezek, mintha nem is lázadás halottja lettek volna. A halottat kísérő csendőr volt. Talán belül még forr a gyűlölet, mely a román népnél soha nem élt ki.

A mai napon már nagy apparátussal folyt a vizsgálat, s a nép, mely huszonnégy órával előbb kikelt ábrázattal öklözte a csendőröket, ma meghunyászkodva vonult be a seprősi község háza udvarára, megsüvegelve a „zsandár“-t és meghajolva az ügyész előtt.

A seprősi vérengzés színhelyén ma Velics Mihály kisjenői ügyvéd is megjelent, a bíróválasztás ellen a felebbezést befogja adni.

Egyébként a zendülésnek, mint értesülünk, 30—35 vádlottja lesz, s ez az ügy még igen sokáig fogja foglalkoztatni a büntető hatóságokat.

A mai nap véleményeiről a következő tudósítás szólna:

A boncolás.

A véres zendülés halottait tegnap délután boncolta fel Csukay Gyula főszolgabíró és Hubafy Mihály csendőrhadnagy jelenlétében Vékony Albert dr. kisjenői járási orvos, akinek Berényi Imre dr. nyújtott segédkezet a hivatalos aktusnál. A boncolás annak megállapítása végett szükséges, hogy az esetben, ha bűntény forogna fönna, ez szándékos emberölés vagy halált okozó súlyos testi sértés büntetést képez-e. Megeshetik ugyanis, hogy maga a lövés közvetlen nem idézte elő a halált, hanem valami belső komplikáció.

A boncolás a következő sorrendben történt: Tegnap délután 5 órakor boncolták föl Toma Tódort, utána mindjárt Szucs Pétert, azután Szucs Vazult és végül Turkus Jánost.

Toma Tódor holttestén a boncolás a következő külsérüléseket konstata: A mellkas jobb oldalának felső szegletében 12 milliméter széles és 2 centiméter hosszú, zuzott szélű folytonossági hiány, melyen keresztül a kis ujjal be lehet hatolni a mellkasba. Itt csontreccsége érezhető. A hát jobb oldalán a második és har-

madik borda közt roncsolt szélű folytonossági megszakítás, környékén csonttörés és kékes véraláfutás. Belső sérülések: A jobboldali külső csont és az első borda darabokra van zuzva, a tüdő megsérülve.

Szucs Péter holttestén kívül a hason, a gyomornak megfelelőleg, nem egészen kerek, kissé hosszukás, 1 ctm. széles és 12 mméter hosszú folytonossági hiány látható, melyen át a kés végével a hasüregbe juthatni. A mellkas baloldalán 20 mméter széles, 27 mméter hosszú folytonossági hiány, a 10. és 11-ik borda teljes törést mutat. A hát jobboldalán hosszukás, 12 mméter hosszú és 10 mméter széles folytonossági hiány. A hát baloldalán 10 mm. széles, kissé zuzott folytonossági hiány; a borda törést mutat, a mi tágitva jól érezhető. A seb körül kék véraláfutás. Belső sérülések: A has baloldalán a gyomor felé folytonossági hiány, a vékony bél a máj közepén az epehólyaggal együtt teljesen szét van roncsolva. A mellkas bal oldalán folytonossági hiány, a tizenegyedik borda teljesen szét van zuzva.

Négy temetés.

Urszucz Kornél gör. kel. román lelkész közbenjárására Csukay Gyula főszolgabíró megengedte, hogy a halottakat hazaszállíthassák lakásukra, ahol aztán egész éjjel virrasztottak fölöttük.

Ma délben 12 órakor temették el Toma Tódort. Urszucz Kornél lelkész végezte a temetési szertartást. A nép százával tolt a halottas házba, de a nyugtalanságnak egy eseppe jelét sem árulta el. A mint az új temetőben elföldelték Tomát, visszaindult a menet egy másik halottért, Szucs Péterért. Ez az, aki a csendőr szuronyát ráncigálta, mikor ez az apját, Szucs Mihályt a térde fölött megszurta.

Ugyanez a csendes, békés nép kísérte utolsó útján Szucs Pétert, a mely Tomát. Egymás mellett volt ásva a négy friss sirgödör s kettő már be volt hantolva, mikor visszamentek 3 órakor a harmadik halottért, Szucs Vazulért, majd pedig a temető halottas házából temették el a negyediket, Turkus Juont. Az utóbbit odakint hagyták, mert nincs senkije, aki hazavitte volna és virrasztott volna fölötté.

A temetés, mint már említettük, minden incidens nélkül folyt le. A nép a legbórkésben viselkedett. Az összes csendőrök és egy szakasz katona szuronysegezve cirkált a temetés alatt az utcákon és különösen azokon az utcákon, a merre a halottas menetek jártak. A temetés befejeztével, mikor a négy új sir körül az utolsó is ráhullott az utolsó göröngy, minden felindulás nélkül, mély megilletődéssel széteszlott a nép. Mintegy ezren lehettek, akik a halottakat örök nyugovóra kísérték.

A többi sebesült közül még ketten fognak az előbbieket sorsára jutni. Vékony Albert dr. járási orvos megvizsgálta a sebesülteket. A járási orvos véleménye szerint kettő okvetlen belehal sebeibe. Ezek Velics József és Csipos Tótyer. A harmadik, Szucs Tivadar, előreláthatólag felgyógyul.

Harmincöt vádlott.

Az a vizsgálat, melyet Meszlényi Antal dr. kir. ügyész tegnap megindított, nagyban hozzájárul a zendülés okának megállapításához. A vizsgálat legelőször is azt állapította meg megdönthetetlen bizonyítékok alapján, hogy már hetekkel ezelőtt folyt az adás izgatás a bíró választására. Egyesek határozottan vért akartak és e célból bátorították a népet. A seprősi népnek semmiféle intelligenciája nincs, elhisz mindent, a mit a fajabeliek mondanak neki. Így könnyen sikerült elhitetni velük, hogy a csendőröknek löni nem szabad, ha utjukba kerül a csendőr,

meg kell fogni a szuronyt és félre kell lökni a csendőrt. Ezért senkinek semmi bántódása nem eshetik.

Ezeket az izgatókat keresi most az ügyészség is, mint értesülünk, sikerült is egész határozottsággal megállapítani, hogy kik voltak a lelketlen izgatók. Meszlényi Antal dr. kir. ügyész ma egész nap evvel foglalkozott. Termédek ember volt a község háza udvarára beidézve, úgy a Matye, mint a Perv-párt emberei közül. Miután az izgatók kizárólag csak a Matye-pártból kerültek ki, a vizsgálatot vezető ügyész a Perv-pártiak bemondása és a községi előljáróság ellenőrzése mellett állapította meg a bűnösök névsorát. Tekintélyes számmal, 35-en vannak azok, akik ellen az ügyészség izgatás bűntette miatt vádat fog emelni.

Meszlényi kir. ügyész ma a késő éjjeli órákban fejezte be a vizsgálatot és holnap már visszatér Aradra.

Erdekes, hogy a Matye-pártiak közül igen sokan, kik a zendülésnél jelen voltak, eltitkolják, hogy a választásnál jelen voltak. A Matye-pártiak közül azonban igen sokan önként vállalkoztak arra, hogy a hűnösöket a hatóságnak felfedezik. A legnagyobb egyértelműséggel egy halott, egy sebesült és egy másik épségben maradt agitátor ellen nyilatkozik a Matye-párt. A halott Toma Tódor, a sebesült Velics József, az élő Setana Vaszilie.

Velics, a mennyiben életben marad, ami nagyon kétséges, de Sztana bizonyosan fővádlottja lesz annak a bűnygynek, mely a seprősi bíróválasztásból kifolyólag meg fog indulni.

Felebbezés és küldöttség.

Megirtuk mai lapunkban, hogy a bíróválasztás ellen semmiféle felebbezés nem adatott be. Most már lesz az is. Velics Mihály kisjenői ügyvéd vette kezébe ennek a mozgalomnak a szálait. Egy nyugalmazott községi jegyző meghívására jött át Seprősrre tegnap az esti órákban és azóta folyvást a Matye-párti szavazókkal folytat megbeszéléseket. Adatokat gyűjt arra, hogy a választást valamely oldalról megtámadhassa.

A Matye-párt legfőbb érve eddig egy dadogó választó volt, de ez is letűnt a szereplés színpadáról. Ez a dadogó választó, mint a Matye-párt mondja, Matye Jozsifra szavazott és ekkor Rozvány József, szavazatszedő küldöttségi elnök azt mondta volna:

— Ennek az embernek a szavazatát nem fogadom el. Ez vagy részeg, vagy bolond.

A Matye-párti bizalmi férfiak erre azt kívánták, hogy a községi orvos vizsgálja meg, tényleg részeg, vagy bolond-e a kifogásolt szavazat beadója, de az orvos nem volt jelen.

A megváltozott körülmények folytán azonban ez a dadogó aligha fog szerepelni a felebbezés indokai között. Kiderült ugyanis, s ezt a Matye Jozsif bizalmi emberei is konstata: hogy a dadogó szavazó, akinek voksát Rozvány József visszautasította, egy pár perccel előbb már szavazott, és pedig Perv Likára. Minthogy pedig ez a kétszer való szavazás törvénybe ütközik, az elnök egész joggal utasította vissza a szavazatot.

A felebbezés indokai között nagy szerepet fog játszani az a körülmény, hogy a Matye-párt bizalmi férfiai nem irták alá a jegyzőkönyvet. Ez érthető, mert mikor a jegyzőkönyv aláírására került volna a sok, akkor már az udvaron ropogtak a csendőrpuskák és ekkor senkinek sem jutott eszébe a jegyzőkönyv. A felebbezés különben a megye közgyűlése elé kerül, hol az valószínűleg heves jeleneteket fog előidézni a románság részéről.

Velics Mihály ügyvéd különben most egy más dologban is jár Seprősrön. Kétszáz tagu

küldöttséget akar szervezni a seprősiekből, hogy ez *Dalmoki-Nagy* Lajos alispán elé járulva, *kérelmezze a választás megsemmisítését.* Ennek a küldöttségnek természetesen csak tüntetés a célja, mert hiszen az alispán választását előre tudhatja a küldöttség, amennyiben szabálytalanság történt, meglesz az új bíróválasztás.

Katonaság Vadászon.

Az aradi 33. gyalogezred Seprősön tartózkodó hadilétszáma százada, mint ujabban értesülünk, körülbelül május 28-ig marad Seprősön. Holnap reggel Seprősre érkezik *John Jenakie* 33. gyalogezredbeli alezredes, aki szemlét tart a kirendelt század fölött.

A századnak különben a jövő héten ismét jut aktív szerepe. A jövő hét derekán *Vadászon* lesz bíróválasztás, amely tekintve, hogy ott a szociálisták már régebben megkezdtek romboló aknamunkájukat, szintén eseménydusnak ígérkezik. Hogy azonban a hatóság elejét vegye minden zavargásnak, egy nagyobb csendőr-különítményen kívül ott lesz a Seprősre kirendelt század egyik fele is *Csobán* Mihály százados vezénylete alatt. A század különben tegnap kapott Aradról újabb élestedény küldeményt, úgy, hogy jelenleg minden legénynél 200 éles töltény van.

Sokfelé érdeklődést keltett, hogy tulajdonképpen ki fizeti a katonaság költségeit. Erre nézve a következőkről értesültünk:

A költségek elbírálásánál ugyanazt az álláspontot fogja elfoglalni Aradmegye törvényhatósága, mint az új-szent-adnai zendülés alkalmával. A rend fenntartása ugyanis állami feladat, az állam gondoskodik mindenütt a csendőrök útján a rend fenntartásáról. Miután a kirendelt csendőrök a közbiztonság helyreállítására elegendők nem voltak s katonaság kirendelése vált szükségessé, nyilvánvaló, hogy az államnak állott köteletségében gondoskodni polgárai épségéről s így természetes, hogy ennek a gondoskodásnak a költségei is az államot terhelik.

Ez a költség különben nem lesz valami túlnagy, mert csak azt a különbözetet kell fizetnie, mely a rendezés a dupla zsold között van.

Vizsgálat a csendőrök ellen.

A zendülésnek legelső következménye az a szigorú és hosszadalmas vizsgálat, mely a zendülésnél jelen volt csendőrök ellen folyik. A vizsgálat megindítása végett ma reggel Seprősre érkezett *Dalmady Győző* dr. budapesti honvédszázados hadbíró egy honvédtörzsőr-mester kíséretében.

A vizsgálat első sorban azok ellen a csendőrök ellen irányul, kik fegyverüket használták és ezek között a legnagyobb felelősség terheli *Guttman* Adolf apáti őrsparancsnokot, aki a tüzet vezényelte. Előrelátható és nagyon természetes, hogy a vizsgálat a csendőrök teljes felmentésével fog végződni. Annak megvilágítására, hogy milyen szigorú a csendőrség részére kiadott szolgálati utasítás, elég annak felemlítése, hogy *tizenkét évi fegyházas* rónak ki az olyan csendőrre, aki a fegyverét ki engedti vétetni a kezéből. Egyébként azonnal tüzelnie kell a csendőrnek, mihielyt ellenséges szándékkal megfogja valaki a fegyverét. A seprősi esetben pedig a kihallgatott tanúk vallomásai szerint nemcsak 4-5 ember fogta meg egy-egy csendőr fegyverét, hanem tetteleg is bántalmazták őket. Ebben a veszedelmes pillanatban vezényelt tüzet *Guttman* őrsparancsnok, akit ugyan fel fognak menteni, de aki azért mégis hónapokig tartó vizsgálat alatt lesz.

Seprős különben most hosszú ideig nagy

csendőrfedezet alatt fog állani. Körülbelül 15-16 csendőrből álló különítmény 5-6 hónapig Seprősön marad állandóan s már ma hozzákezdtek a seprősi csendőrlaktanya kibővítéséhez.

Hosszabb ideig lakója marad a községnek *Hubafy* Mihály gyulai csendőrhadnagy is, aki mindaddig, míg a nagyobb különítmény ott marad, szintén ott fog tartózkodni. Az ő parancsnoksága alatt áll ezen ideig a seprősi csendőr-állomány.

Cine mintye?

Ezt a jelszót adták ki a zendülés napján a Matye pártiak. A román nem felejt egy könynyen. A község jegyzője és mostani bírája teljesen tudatában van annak a nagy veszélynek, mely őket fenyegeti.

A zendülés napján, mikor az izgatók által szított hangulat még nagyon fenyegető volt, a szétugrasztott zendülők rögtön *bosszura* gondoltak. A lövések után nyomban 15-16 ember szaladt a főutcán végig. Egy páron a harangzót fogták meg, hogy verje félre a harangokat, mások azt hajtották, hogy vasvilláért futnak haza. *Vukuleszku* József diakonus és földbirtokos az utca közepén állt, mikor a felizgatott emberekkel találkozott.

— Félre verjük a harangokat, hadd jöjjön be a nép a mezőről és legyen dolga a vasvillának — ezt mondták a lelkésznek, kit különben mindannyian szeretnek.

A lelkész lecsendesítette őket.

— Legyen eszetek — mondotta — ugyis tönkre vagytok téve, mit akartok még rontani a dolgokon.

A higgadt beszéd jó hatást keltett s a tömeg, mely közben megnőtt, csendesen elszéledt.

A lelkészek azonban ma már csak ideig-óráig tartó hatást gyakorolnak a népre. Sokkal hatalmasabb ma már náluk a *Vointa Poporului*, a „nép akarata”. A Budapesten *Mezősi* Vilmos szerkesztésében megjelenő *Szabad Szó* című szociálista lap oláh nyelvű kiadása ez és „*Michael Braudus*” a felelős szerkesztő rajta. A cím alatt a következő sor olvasható: „*Organul parti dei socialdemokrate reorganizate din Ungaria*”, ami azt jelenti, hogy a „magyarországi újjászervezett szociáldemokrata párt hivatalos közlönye.”

Ez a lap hihetetlen vakmerőséggel hazudik. És a román ember, aki vakon hisz a nyomtatott szónak, ha az románul van, elhiszi azokat a híreket, hogy a csendőrnek nem szabad löni.

A zendülést követő második napon már csak a jövő zenéje a „cine mintye”. A nép ismét az a jámbor, a mely ezelőtt volt. A négy temetés hideg zuhany volt a felizgatott kedélyekre.

A birtokosok és a nép.

Seprős község a birtok viszonyok tekintetében eléggé érdekes. Aránylag igen sok birtokos van s a nagy község lakosai leginkább harmados kukoricatermeléstől és az aratás béréből élnek.

A főbb birtokosok *Czárán Márton*, *Czárán Géza*, *Fehér József*, *Rozvány József*, *Csiky Dénes*, *Csiky János*, *Kralovanszky Kálmán*, *Paikert Henrik*, *Vukuleszku József*, *Czárán János* és *Zoltán*. Közülük a legtöbb saját kezelésben vezeti a gazdálkodást, s csupán *Vukuleszku*, *Fehér* és *Paikert* adja felébe a kukoricát a népnek.

A legjobban *Paikert* Henriket szereti a nép, s egyszerűen „*Tata noszt*”-nak, „*atyukánk*”-nak hívja. *Paikert* minden téren iparkodott segítségükre lenni, meghonosította a cirok-, lencse-termelést és a lótenyésztést, temérdek

embert új jövedelmi forráshoz juttatva. Mióta azonban a „*Vointa Poporului*” megmérgezte a népet, azóta a fekete ruhás embereket, *Paikert* kivételével, gyűlölik. Most a földosztáson török a fejüket a seprősiek s érdekes, hogy minden birtokosnak tervben eldarabolták maguk közt a földjét, csupán *Paikert* nem bántották.

TANÜGY.

(—) Az Aravidéki tanítóegylet marosmenti fiókköre f. évi május hó 14-én (csütörtök) délelőtt 9 órakor a mikalakai állami iskola tantermében tavaszi ülést tart, melyre az egyesület tagjait, valamint a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. *Hoffmann* Emil, fiókköri elnök. *Kiss* Lajos, fiókköri jegyző. Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Írásbeli osztás ismertetése III. o. *Tartja* Lázár Pál. 3. Tankönyveink a nem magyarajku iskolában. *Felolvassa* *Andron Sándor*. 4. Az őszi ülés idejének és helyének megállapítása. 5. Indítványok.

A Zilahy-rezsim első éve.

Arad, május 9.

A *Zilahy*-rezsim méltatását ígertem meg tegnapi cikkemben és midőn erre vállalkozom, ki kell terjeszkednem a színigazgatás minden fontos momentumára, ugymint a műsorra, a kiállításra, a személyzetre és ezt mind egybevetve, az egész ensemble-ra, mert csak ha mindezt méltatjuk, akkor lesz bírálatunk teljes és tárgyilagos.

Zilahy tagadhatatlanul tiszteletreméltó ambícióval kezdte meg színigazgatói működését, művészi lelkét és művészi lelkesedését elvitatni nem lehet még annak sem, ki minden áron gáncsot keres az ő működésében. Ezt az ambíciót nemcsak a hivatalos színházi kommuniké állapította meg, hanem az igazgatónak sok olyan ténykedése, melyről megfedekezünk nem szabad.

Vagy mi más volt az, mint nemes ambíció, hogy külön festőtermet tartott, drága színházi festőt alkalmazott, kinek zseniálitása és ügyessége általánosan ismertté tette nevét; hogy ezzel a festővel szebbnél-szebb díszleteket festetett, paraszt kunyhókat, díszes szobákat, pazar fejedelmi termeket és a secessió bizarr szoba díszleteit és mindezeket felül gyönyörű városi, falusi, tengeri, hegyi távlatokat.

Vagy nem tiszteletreméltó ambíció jele volt-e az, hogy a színpadot négy-ötféle hatalmas szőnyeg borítja, hogy nem ugyanaz a fölsőpört és felocsolt színpad képezi a kertet, a homokos udvart, a parasztház deszkátlán padozatát, a királyi palota termének parkettjét.

Csak egy kis öszinte és pártatlan összehasonlítást kérünk a *Leszkay* korszakkal, és önként megalakul az elismerés *Zilahy* irányában. Emlékezzünk csak vissza azokra a kopott, oiajfoltos, színtelen, elfakult és rongyos falukra, menyezetre, felhőzetre, távlatokra, szobákra és termekre, melyekben csak az hozott változatosságot, mikor a népszínházról lehozatta a még kopottabb, régen elhasznált „*Ezer-év*” rongyos díszleteit.

Vagy nem művészi ambícióra vall az, hogy a színpad mindig stilszerűen volt rendezve és butorozva, még pedig díszesen úgy, amint ez egy vidéki színpadon sem tapasztalható? Itt is felhívom az emlékezőt a *Leszkay* korszakra, amikor egy lábatlan íróasztal és egy törött karszékéből állott *Derblay* Fülöpnek a milliomas vasgyárosnak dolgozó szobája, mikor két magas fehérré festett támlájú székből állott *Endre* király trónszékének butorzata, mikor egy-két bokor díszlett a *Montechiek* kertjében, hol *Romeo* szerelmet vall *Juliájának* stb.

Vagy nem a legnagyobb elismeréssel kell e megemlékeznünk az *Eszterházy* gróf tatai színházából megvásárolt gazdag ruhatárról, továbbá az *Ember tragédiájának*, a *Dráma a tenger fenekén* című látványosságának valóban remek és vidéki színpadon eddig még nem tapasztalt pazar kiállításairól.

Ime, ez mind olyan érdeme *Zilahy* igazgatónak, melyet ki kell emelnünk és melyet a

szinügyi bizottság érdem szerint soha nem méltatott és melyekért az elismerést megtagadni tisztán hálátlanság volna. Bátran merem tehát kijelenteni, hogy e tekintetben Zilahy a legmesszebb menő igényeknek megfelelt és szinpadunk nivóját határozottan emelte.

Erről a dologról félvállról beszélni méltánytalanság annál is inkább, mert mindez rengeteg pénzbe kerül és ha Zilahy tényleg csak azt akarta volna, hogy magának minél több hasznot biztosítson, akkor mindezt meg nem tette volna, már azért sem, mert Leszkay kedvező praecedens alkottott a tekintetben, hogy lehet színházat vezetni és közönséget kielégíteni megfelelő ruhatár, diszletezés, butorzás és kiállítás nélkül is. Zilahy azonban nem követte elődje rendszerét és ez fényesen igazolja egyrészt művészi ambícióját, másrészt áldozatkészségét.

Ennek előre bocsajjtása után rá kell térnünk a *műsorra*, az egyes drámai és zenés műfajok méltatására, melyek a lefolyt évad játékközpontját képezték, valamint az egyes előadások rendezésére. E tekintetben mindenképp azt kell konstatálnunk, hogy a dráma, a tragédia, a vígjáték, a bohózat, a népszinmű, az operett és különösen az opera egyaránt kellő figyelemben részesült, úgy, hogy a bérlőközönség és a nagyközönség sohasem emelhetett jogosan panaszt az iránt, hogy egyik válfaj a másik rovására került előtérbe. Ha az énekes darabokban többször volt részünk, mint a prózában, ez abban az áramlatban leli magyarázatát, mely nemcsak minálunk, hanem az egész művelt világon fogva tartja a színház közönségét. Ezen áramlat ellen Zilahy nem küzdhetett, habár eleinte megkísérelte az ellenkezést, de idejekorán be kellett látnia, hogy a küzdelmet fel kell hagynia, ha csak maga kárát nem akarja vallani.

De e tekintetben is megnyilatkozott művészi lelke, mert ha már az énekes darabok inkább kellettek a közönségnek, megtalálta a nyitját annak, hogy e téren a magasabb, a tisztultabb műveltségben legyen részünk és meghonosította az operát, megkedveltette velünk a zenei finomságot és klaszicitást, úgy, hogy nemcsak élveztünk, hanem művelődöttünk, tanultunk és zenei szempontból finomultunk, amikor Wagner hatalmas geniuszát közel hozta lelkünkhez az olasz zene édes hangjait szívünkbe véste, a francia operák egy-egy remekjeit előadatta.

A prózai darabok és az operettek terén el kell ismernünk, hogy a novitások sűrűn kerültek műsorra, sok darab előadásával megelőzte a mi színházunk az ország összes vidéki szinpadait és gyakran egy-két hét előzte csak meg egyes darabok itteni bemutatását azoknak budapesti premierje. Ez az ügybizalomnak a jele, melyet kiemelni és méltatni a szinügyi bizottságnak lett volna kötelessége akkor, amikor az egyes üléseken Zilahy oly sok, gyakran igazán indokolatlan támadásoknak volt kitéve.

Ne feledjük el, hogy az újdonságok ma méregdrágák, hogy a színházi ügynökségek ma egyes darabok után jogdíjban és előadási díjban 400—600 koronát sőt kisebb egy felvonásos modern opera után 800—1000 koronát, operettekért 300—500 koronát, követelnek szerepezés, kottázás nélkül. Egy tekintet vesünk csak a színház kimutatására és meggyőződhetünk arról, hogy Zilahy nemcsak ambíciót, hanem nagy áldozatkészséget is tanusított közönsége iránt.

Jövő cikkünkben méltányolni fogom a társulat szervezését.

Dr. Radó Károly.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi összes asztaltársaságok (Búr, Erzsébet, Erzsébetvárosi-Testvériség, Filler, Jókodv, Kossuth, Magyarvárosi, Névtelen és Testvériség) május hó 17-én, vasárnap, a családi-erdőben, jótékony célú tavaszi mulatságot rendeznek. Belépti-díj: Család-jegy 1 kor. 40 fillér, személy-jegy 80 fillér. Két zenekar. Confetti. Gyermekeversenyek. Villanyvilágítás. Fényes tűzijáték. Tánc kezdete délután 2 órakor, vége éjfélkor.

(=) Az állami alkalmazottaknak József főherceg védnöksége alatt álló aradi egyesülete a városligeti vendéglő helyiségeiben f.

hó 2-án sikerült táncmulatságot rendezett, melyen a következő hölgyek vettek részt:

Asszonyok: Juhász Ferencné, Belezna Jánosné, Balogh Andrásné, Földes Józsefné, Nádasdi Józsefné, Harsányi Sándorné, Kemény Arminné, Buss Sándorné, Szathmári Szilárdné, özv. Brunner Ferencné, Özv. Kolb Antalné, Gál Mihályné, Marosi Pálné, Dudás Pálné, Rónai Józsefné, Dembrobayer Jakabné, Gaál Istvánné, Rónai Lázárné, Huber Mihályné, Nádler Lajosné, Degenfelder Józsefné, Cseri Károlyné, Miklósi Dénesné, Fekete Károlyné, Nagy Imréné, Heller Józsefné, Czenker Nándorné, Kovács Lajosné, Repede Krecsunné, Kiss Józsefné, Borsos Józsefné, Bokor Istvánné, Heteky Istvánné, Witkovszky N.-né, Kolozsy Lajosné, Kron Lipótné, Szabó N.-né, Fekete Albertné, Szabó Pálné, Löbl Lipótné, Szecske Lajosné, Kövesdi Gyuláné, Tari Istvánné, Szabó Jánosné, Stern Józsefné, Váci Ferencné, özv. Biró Istvánné, Kun Gézané, Schvarz Jánosné, Szabó Mihályné, Nagy Endréné, Lambert Gyuláné, Csányi Györgyné, Antalfi Istvánné, Gábor Jánosné, Polyányi Tituszné, Nokun Gusztávné, Czákó Istvánné, Kutny Józsefné (Mhegyes), Tóth Gáborné (Szt. Leányfalva.)

Leányok: Tóth Matilda, Rónay nővérek, Cserny Lidia, Brunner Klára, Heber Teréz, Ott Mariska, Balogh Eteleka, Czenker Margit, Krón Rózsika, Csapó Erzsike, Rónay Berta, Biró Irma, Dulka Ilonka, Kozse Ilonka, Volmer Mariska, Szabó Mariska, Szevin Krisztinka, Kohn Gizella, Mikó Anna, Szatmáry Irén, Kovács Juliska, Kovács Mariska, stb.

Felülfizettek: Hetessy Istvánné 3 kor., Juhász Ferencné 2 kor. 60 fill., Buss Sándorné, Marósy Pálné, Bokor Istvánné, Szabó Jánosné 2—2 kor., Kolozsy Lajosné 1 kor. 60 fill., Belezna Jánosné, Kemény Arminné, Gaál Mihályné, Rónay Lázárné, Miklósy Dénesné, Degenfelder Józsefné, Fekete Károlyné, Nagy Imréné, Kövesdi Gyuláné, Nagy Endréné 1—1 kor., Balogh Andrásné, Náday Józsefné, Rónay Józsefné, Borsos Józsefné 60—60 fill., Vitkovszky N.-né, Szabó Pálné, Tari Istvánné 80—80 fill., özv. Biró Istvánné, Szabó Mihályné 60—60 fill., Polyányi Tituszné 80 fill., Csányi Györgyné 60 fill., Harsányi Sándorné 60 fill., Kutny Józsefné 80 fill. Tiszteletjegyekre: Nádler Lajos 6 kor., Kron Lipót 6 kor., Tribátszki Miklós, Czernóczky Mihály, Schvarz János 5—5 kor., Dudás Pál 4 kor., Csók Károly 3 kor., Dembrobayer Jakab 3 kor., Tóth István 2-40 kor., Sovolt József 2-40 kor., Tóth Imre 2-40 kor., Szabó János 2-40 kor., Fenyves Ignác 2-40 kor., Hajas Ilés 4 kor., Gulácsi János 2-40 kor., Földi József 2-40 kor., Rónay Simon 2-40 kor., Hauer N. 2 kor., Bene István 2 kor., Teleki Miklós 3 kor.

A pékek sztrájkja.

(Két cég engedménye.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Az aradi péksegédek sztrájkjának mai, második napja eredményt hozott a sztrájkolóknak számára. Egy pékmester, Klein Ignác teljesítette segédei kívánságát s ennek holnap, vasárnap May K. és fia cég is eleget tesz. Az ötvennégy sztrájkoló így ma már negyvenhétre fogyott le s holnap újból kisebb lesz a számuk.

A mai nap eseményeiről a következő tudósítás számol be:

A sütő-mesterek közül Klein Ignác tegnap este a maga részéről a segédei összes követelését megadta s azok azonnal munkába is álltak. A többi munkaadó eddig még nem engedett álláspontjából s ezeknek segédei — a Klein Ignác hét segéde kivételével — folytatják a sztrájkot. A sztrájkoló péksegédek a 888 as vendéglőben tanyáznak s eddig még semmi nemű rendzavarást nem csináltak.

A sztrájk előreláthatólag nyolc napon belül teljesen véget ér. Ez a vélemény hivatalos helyen s e mellett szólnak a tények is. A bérmozgalom általánosságban a segédek kívánságának teljesülésével fog végződni. Egy-két munkaadó azonban, ha el is huzódnék a sztrájk nem hajlandó engedményeket tenni.

A mozgalom egyik vezetője lapunk tudósítója előtt a következőket mondta a sztrájk kilátásairól:

— Mi bizunk a mi mozgalomunk eredményében: szükség esetén három-négy hétig kibírjuk a sztrájkot, miután a központ is kilátásba helyezte a támogatását. A munkaadóknak arra, hogy más városból kapnak péksegé-

deket, alig lehet kilátásuk, miután az országban összesen harmincnyolc szervezet alakult a péksegédek helyzetének javítása érdekében. Összesen ötvenheten vagyunk, a kik sztrájkolunk, ehhez csatlakozott 16 munkanélküli szak-társ, akik nem akarnak sztrájk-török lenni.

— A munkaadók a sztrájk alatt ki fogják elégíteni a közönséget?

— Ezt a legközelebbi napok fogják megmutatni. A mit inasokkal, napszamosokkal el tudnak készíteni, az nagyon kevés. A sztrájk tulajdonkép a segédek nélkül dolgozó *kismestereknek* hoz hasznot: a kik maguk most két-tőzött erővel sütnék. Ezzel természetesen a nagymestereknek csinálnak érzékeny konkurenciát s annak hatása alatt, azt hisszük, ők teljesíteni fogják a segédek jogos kívánságát.

A fonógépek a bíróság előtt.

(A Sztérényi-Györfly ügy.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 9.

A tegnap megkezdett esküdtszéki tárgyalást ma folytatták Zsitvay Leo kuriai bíró elnöklése alatt a budapesti törvényszéken.

Első tanu Magyar Ágost iparfelügyelő. Elmondja, hogy ő volt megbízva az Engel-féle fonógépek kipróbálásával s arról három jelentést is adott be a minisztériumnak. Véleménye szerint a gépek első kipróbálása alkalmával máris tapasztalta, hogy az Engel-féle találmány hasznos; különösen a fonalkészítés tekintetében az eddig létező gépeket felül is mulja.

Magyar István dr. királyi ügyész: Legyen szives tanu ur, mint szakember, véleményt mondani arról, hogy vajjon a gépek tömeges rendelkezésre alkalmasak-e? Megfigyelései minő eredményre vezettek ebben a tekintetben?

— Ezt nem lehet ilyen rövidesen elbírálni. A gépek használhatóságának megállapítására hosszabb idei megfigyelés szükséges.

— Hallott-e ön arról, hogy Engel ingyen ajánlotta fel a kormányának a találmányát, hogy a székelyeknek segítséget nyújtson?

— Csak a lapokban olvastam róla.

— De hivatalosan nem értesült róla?

— Hivatalosan nincs tudomásom róla.

Balogh N. Imre dr. védő: Mi a véleménye tanu urnak arról: lehetett volna-e a gépeket rövidebb idő alatt kipróbálni és ha nem, milyen körülmények miatt volt hosszabb időre szükség?

— Hosszabb idő azért szükséges, hogy a gépek üzleti használhatósága megállapíttassék.

— Tanu urnak három szakvéleménye van a minisztériumban. Az első, amely elveti a találmányt, merőben ellenkezik utolsó véleményével.

— Tagadom.

Sztérényi József min. tanácsos: Sziveskedjék felügyelő ur erre a kérdésemre felelni: elegendő idő volt-e egy heti kipróbálás arra, hogy a gépeknek keresetképesége és tartóssága megállapíttassék?

— Nem, erre hosszabb idő szükséges.

A tanut meghiteltették.

Második tanu: Palotai Hugó, a Magyar Szó munkatársa.

Miután ennek a tanunak a kihallgatását a királyi ügyész kérte, az elnök felkéri az ügyészt a kérdések feltevésére.

Az ügyész: Sziveskedjék tanu ur megmondani, igaz-e, hogy a Magyar Szóban megjelent cikket Sztérényi József miniszteri tanácsos ur sugalmazta.

— Erről nincs tudomásom.

— Igaz-e, hogy Sztérényi ur telefonon a leghatározottabban tiltakozott ez ellen és mi volt az a telefonbeszélgetés?

— Ennek a megértésére el kell mondanom a Magyar Szóban megjelent cikk összes előzményeit. Abban az időben, amikor a lapokban — először vidéken — kipantant a vád Sztérényi ur ellen, mintha ő a szentgotthárdi óragyár ügyében 80.000 koronát rakott volna zsebre, érdeklődni kezdtem a dolgok iránt s felmentem a miniszteri tanácsos urhoz, hogy tőle tudjam meg a valóságot. A tanácsos ur a legteljesebb betekintést engedte meg nekem s Hegyeshalmy miniszteri osztálytanácsossal megmutatta az iratokat is. Mindenből azt láttam, hogy tervszerű hajsza folyik a miniszteri tanácsos ellen. Ekkor jelent meg az egyetértésben is heves cikk, amelyben az állott, hogy Sztérényi Józsefet mindenféle üzelmek miatt Láng miniszter elcsapja. Erre telefonáltam Sztérényi urnak s kérdeztem: akarja-e, hogy válaszoljunk a támadásra? A tanácsos ur szó szerint ezeket válaszolta nekem telefonon: Nagy szívfességet tesz nekem, ha egyáltalán nem foglalkozik a nevemmel; nem szeretek a nyilvánosság előtt szerepelni.

Ügyész: Mondja meg tanu, van-e valami vagyoni összeköttetés ön és a tanácsos ur közt ami feszélyezné őnt a vallomásában?

— Nincs. Egy alkalommal vádoltak azzal mintha pénzt kaptam volna a tanácsos urtól, de én vizsgálatot kértem magam ellen s az újságírói testület tisztára mosott.

Védő: Lenne szives megmondani, honnan vette ön azokat az értesítéseket, amelyekről azt írta, hogy „hiteles forrásból?”

— Ezt nem mondom meg.

A következő tanu Vészi József orsz. képviselő volt.

Ügyész: Emlékezik-e arra a képviselő ur, hogy a Bp. Naplóban egy cikk jelent meg mely a fonógépeket támadta?

— Igen.

— Ki írta ezt a cikket? Sztérényi ur?

— Nem Sztérényi írta. A dolog úgy történt, hogy egy alkalommal Tormay Károly képviselőtársam azt kérdezte tőlem a Házban, hogyha egy közgazdasági cikket, amely a székely házi iparról szól, beküldene, leközzelném-e a lapomban? Én igennel feleltem. Pár nap múlva postán megkaptam a cikket, s leközzöltem. Ez a cikk a fonógépekről szólott s azok hasznavehetetlenségét mutatta ki. A magyarság ezen cikk szerzőjéül Sztérényit tüntette fel. Én kötelességszerűleg tudattam a miniszterrel, Sztérényivel a dolog állását s a „Magyarság“-ot is felvilágosítottam a felől, hogy a cikket nem Sztérényi írta.

A fonógépekről azelőtt nem hallott a tanu semmit.

Délután Benedek Elek tanu kihallgatására került a sor. Az elnöknek arra a kérdésére, igaz-e, hogy Gondos Sándor robbantotta szét a „Magyarság“ szerkesztőségét, a tanu így válaszolt:

— Nem csak a lapot robbantotta szét, de az egész székely akciót. Gondos soha sem volt a székely akció újságírója. Egy szép napon beült a „Magyarság“ szerkesztőségébe, asztalhoz ült, revolvert tett maga elé és ezzel megkezdte a „szerkesztést“. (Derűltség.) Mindennel, a mit csak csinált, baj volt.

Most kinos incidens következett. Magyar István dr. kir. ügyész formális indítványt tett az iránt, hogy Gondos előéletére vonatkozólag bizonyítékokat terjeszthessen a bíróság elé. Bemutatja többek közt a nagyváradi rendőrség jelentését, mely arról szól, hogy Gondos Sándort *kabátlopás miatt elmarasztalták*.

A védő ellenzi az iratok felolvasását, valamint Gondos előéletének kutatását s a törvényszék is erre az álláspontra helyezkedett

azzal a megokolással, hogy a nagyváradi rendőrség jelentése nem képez közokiratot. Az ügyész e miatt semmiségi panaszt jelentett be.

A továbbiak során Balogh védő ellenezte Hegyeshalmy miniszteri osztálytanácsos megesketését azzal az indokolással, hogy ő *büntetés Sztérényinek*. A törvényszék a megeskétést elrendelte. Hegyeshalmy osztálytanácsos a törvényszéki épületből egyenesen a miniszteriumba ment s ott Láng Lajos kereskedelemügyi miniszternél *feyelmi vizsgálatot kért maga ellen*.

Budapest, május 9.

Az esküdtszék éjjel 11 órakor vonult vissza s rövid tanácskozás után Gondos Sándor *rágalmazás* vétségében bűnösnek mondotta ki. A törvényt alkalmazó bíróság vádlottat a sok enyhítő körülmény figyelembe vételével *hat napi fogházra és negyven korona pénzbüntetésre* ítélte.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az aradi ipartestület előjáróságának rendszeres havi gyűlése f. hó 11-én, hétfőn d. u. 5 órakor tartatik meg az alábbi tárgysorozattal: 1. Az elnök előterjesztései. 2. Mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Áprilisi havi jelentések és számadások. 4. Iparigazolványtulajdonosok közötti változások. 5. Jelentés a testületi építkezés megkezdéséről. 6. Előterjesztés a tanoncotthon tárgyában. 7. Előterjesztés Ráth Károly emlékének megőrkítése tárgyában. 8. Indítványok. 9. Szabadítások.

Hunyadi gr. kártyavesztesége.

(Két nyilatkozat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 9.

A napokban hire terjedt több lap közlése nyomán hogy Hunyady László gróftól és több társától baccarat játékon Justh Béla egymillió négyszázezer koronát nyert. A hirre vonatkozólag a gróf ma a következő nyílt levelet tétette közzé:

Budapest, szerda, május 6.

A lapokban nagy kártyavesztesség cím alatt cikkek jelentek meg, melyben én vagyok mint a kártyajátékosok egyike feltüntetve. Minthogy a cikkekben említett időben Európában sem voltam, tehát a hir tökéletesen valótlan.

Hunyady László gróf.

A kártyavesztességről szóló hirrel kapcsolatban az Aradi Közlöny tudósítója felkereste ma a Nemzeti Kaszinó egyik tagját, aki az ügyre vonatkozólag így nyilatkozott:

— Ez a hir teljesen légből kapott és valamely élénk fantáziájú laptudósító fantáziájának szüleménye, ki, úgy látszik, egy-két év előtti esetet akart más formában feltalálni, valótlan epizódokkal fűszerezve.

A két év előtti esetre vonatkozólag a beavatott ur a következőket mondta:

— Tény, hogy két év előtt a magyar mánás világnak egy mostanában is sokat szereplő, ifju tagja, kit az uralkodó család tagjai is kedvelnek, két másik fiatal magyar mánás javára egy este 400.000 koronát vesztett kártyán. A fiatal mánás hozzátartozóit azonnal értesítették az esetről, így bátyját is, ki igen előkelő közjogi méltóságot visel. Ez a személyiség Budapestre jött és nagyon a szívére beszélt öcscsének, ki azután esküvel fogadta meg, hogy bárom éven belül nem vesz kártyát a kezébe. Fogadását meg is tartotta a mai napig. Ezen eset óta a Nemzeti Kaszinó tagjai között nem volt szó, de nem is lehetett nagyobb kártyavesztességről.

Elfogott kiállítási igazgató.

(Egy szóhámos letartóztatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Hetek és hónapok óta falragaszok és körlevelek hirdetik Budapesten, hogy az idén áprilisi havában „Nemzetközi kiállítás“ nyílik meg a Vigadó termeiben. A kiállítás megnyitása napról-napra később, de csodálatos módon senkisen törődött vele. Hosszas keserves huzavona után végre elhatározták, hogy a kiállítást most vasárnap megnyitják. Ma küldték szét a finom, merített papirosra nyomtatott meghívókat s ugyanakkor, a mikor a meghívók szétmentek, a rendőrség a kiállítás egyik igazgatóját, Bondy Miksa bécsi kereskedőt letartóztatta.

Bondy Miksa három év előtti költözött Budapestre. A nős, családos ember a Csengery-utca 76. számú ház harmadik emeletén bérelt lakást. A bejelentő lapra azt írta, hogy kereskedő. S ez igaz is. Csak kissé különös a módja annak, amivel és a hogyan kereskedik. Bondy tudniillik külföldi zugkiállítások diszokleveleit és érmeit árulta. Rávette a könnyen hívó iparosokat, kereskedőket és gyárosokat, hogy állítsanak ki valamit az általa megjelölt párisi, római, turini, marseillei kiállításokon s mindenkinek, aki érte megfizetett, kitüntetését szállított. Ki mennyit fizetett, oly „kitüntetés“ kapott. A „kiállítást“ egy kis szobában rendezték, a diszokleveleket lehetetlen nevű védnökök írták alá s az arany, ezüst- és bronz-érmek mind rézből készültek. Manipulációit, a melyekben kiváló része volt az egykor sokat emlegetett Mauthner és Herceg cégnek, csakhamar leleplezték.

Bondy új terrén után nézett. Megfordította a dolgot s Budapesten akart kiállítást rendezni a külföldi iparosok kihasználására. A kiállítás cégére persze jótékony célt hirdetett s Bondynak sikerült Klotild főhercegnőt a jótékony kiállítás védőjéül megnyerni. Bondy rejtett céljait azonban idejekorán leleplezték s a kiállítás terve meghiusult.

Tavaly szeptember havában új akciót kezdett. Részint személyesen, részint ügynökei és cirkulárék révén résztvevőket toborzott az 1908. április-május havában rendezendő budapesti Nemzetközi Kiállítás részére. Az utcákon falragaszok jelentek meg ezzel a szöveggel:

Kiállítás a Vigadóban
1908.

Bel- és külföldi ipartermékek és élelmi cikkek
JÓTÉKONYCÉLŰ KIÁLLITÁSA
a Budapesti Onkéntes Mentőegyesület és a Fehéskereszt Egyesület javára.
Sétahangverseny. Buffet.

A vigadó termeit a tanács átengedte a kiállítás céljaira, mert a vállalkozók pénzért kibérelték. A bérösszeget nem fizették meg teljesen.

A kiállítók toborzása eleinte nehezen ment. Az emberek okultak s nem igen ültek fel a legújabb zugkiállítás igazgatójának. A kiállítóktól a bejelentés kapcsán legalább ötven korona előleget vettek. A térdijakat jó drágán állapították meg. Négyszögméterenkint hetvenöt—száz koronát számították, de annak, a ki három négyszögméternél nagyobb területet kért, „megfelelő“ árendeményt ígérték. A kitüntetések igen ügyesen hirdették. A bíráló bizottság kiváló szakemberekből fog állni, de hogy kik lesznek a tagjai, nem mondták meg. Kiváló érdemek jutalmául aranyérmet diszoklevéllel, egyszerű oklevéllel, ezüstérmet, bronzérmet s végül közreműködői oklevelet ígérnek mindenkinek, a ki kiállít.

Nem érdektelen a körlevél legutolsó paszusa, a mely közli, hogy az igazgatóság nem vállal felelősséget a kiállított tárgyak sérüléseért, vagy elvesztéseért, az esetben sem, ha a kiállítás előre nem látható események folytán megszakittatik s ez által a kiállítók károsodnak. Ez az előre nem látott esemény ma bekövetkezett. A korneuburgi járásbírósnál család miatt vádat emeltek Bondy Miksa ellen s ő a vizsgálat elől Budapestre szökött. A járásbírósg köröző levelet adott ki ellene s miután a főkapitányság Bondyt ma reggel előállította, nyomban letartóztatták. Elfogatásáról a rendőrség a korneuburgi járásbírósgot táviratilag értesítette.

Megsemmisített közgyűlés.

(Uj választások a makói ipartestületnél.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Makó, május 9.

A makói ipartestületben levő zavargások nehezen csillapodnak le. Az a viszály, amely pár év óta folyton erősödik az ipartestület és a külön álló iparos olvasókör között, veszedelmesen termi a gyümölcsöket.

Első ízben ott nyilvánult ez meg, hogy az ipartestület ez évi április hó 1-ére kitűzött gyűlését nem tudta megtartani, olyan lárma keletkezett. Április 15-ikére halasztották ekkor a gyűlést. Meg is tartották s ez az ipartestület vezetőségének győzelmével végződött. Maradt a régi tisztikar, elnök *Lélek István*, jegyző *Székely János*, pénztáros *Topcsy László* s tudomásul vették az előjárás azon jelentését is, melyek a két év előtti kiállítás zárszámadására és az elaggott iparosok alaptökéjének olyanmü használatára vonatkoztak, hogy ez utóbbit a testület kamatmentesen használhassa.

Ezeket a határozatokat négy felebbezéssel támadták meg s Makó város tanácsa, mint elsőfokú iparhatóság, mai ülésén a betérjesztett jegyzőkönyv alapján a közgyűlés összes határozatait, a tisztújítással egyetemben, megsemmisítette.

Általános indokolása a tanácsnak az, hogy a két gyűlésről felvett egy jegyzőkönyv szabályellenes. A tisztikar választásának megsemmisítését még külön is indokolja azzal, hogy az iparhatósági biztos vezetése alatt folyt le. Az iparhatósági biztos ellenőrző közeg s mint ilyen, semmi funkciót nem végezhet, csak felügyel. A jegyzőválasztást külön is meg kellett volna semmisíteni, mert titkos szavazást kértek, amely el is rendeltetett, mégis felkiállítás útján történt a választás.

A kiállítási számadásokra és az elaggott iparosok alaptökéjére vonatkozó határozatok pedig azért sem szabályszerűek, mert nem voltak kitűzve napirendre.

A makói ipartestületnek e határozat szerint új közgyűlést kell tartani s biztosra lehet venni, hogy az új gyűlés sem fog hátrább maradni a két előzőnél a szenvedélyesség és lárma terén.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* A makói szinkör. A makói új szinkör felépítése — mint tudósítónk jelenti — nagy gyorsasággal halad előre. A nézőtér és a szinpad falazata teljesen készen áll s ma már a belső rész rendezésén is dolgoznak. Az új szinkör, az építkezést tekintve, századokra készül. Oly erős, hatalmas falakat húztak s ezt is annyi helyen biztosították erős vaskötésekkel, hogy négyemeletes bérházat is rá lehetne rakni. A héten a szinügyi választmány már a világítás felett is határozott, elfogadta a villamos

társaság ajánlatát, amely szerint a villamos áram bevezetése és a felszerelés 3000 koronába kerül. Ez eddig nagyon jól van. Hanem az már hiba, hogy a világításról egyébként szó nem esett. A bevezetés csak bevezetés, ennél sokkal fontosabb, különösen a szinigazgatóra nézve, hogy mibe kerül a naponkénti világítás? Ha a bevezetés meglesz, a szinigazgatótól annyit követelhetnek áramfogyasztásért, amennyi csak jól esik, mert az természetes, hogy a fogyasztást éraszámra nem fizetheti egy szinigazgató sem. A bizottság egyik agilis tagja, *Füzesséry Kálmán* egyébként már megtette a lépéseket, hogy a bizottság a villamos társulattal a bevezetésre szerződést csak úgy kössön, ha ebben benne lesz az is, hogy mi a világítás napi átiaga.

* Bob herceg Budapest után ugyancsak gyorsan meghódította a vidéket. Aradon az elmúlt szezonban éppen tizenhatszor volt a rokonszenves herceg „legény a talpán” és tizenhat estén át ünnepelték annak zseniális, sikkes személyesítőjét, *Rózsa Lilit*. Debrecenben *Felthő Rózi*, a mi kedves ismerősünk játszotta a herceget s ebből az alkalomból holnap nagy ovációt készülnek neki rendezni. Nagyváradon *Haller Irma* és *Parlagi Kornélia* felváltva játszó a herceg és Annie szerepét, Szegeden *Székely Irén*, a fiúmei *Fenice-szinkörben* pedig *Bontay Boriska* arat vele nap-nap után diadalokat. Szóval a vidék legjobb Bob hercegei valamennyien az aradi szinpadról kerültek ki.

Csalás a waggongyár nevével.

(Hamisító mérnök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Az aradi *Weitzer-féle* waggongyár nevével furfangos módon akart álláshoz jutni egy *Seegel* Oszwald nevű mérnök, kit azonban még idejekorán sikerült leleplezni.

Az aradi waggongyárhoz a napokban a németországi Grünwald város egyik gyári vállalatától levél érkezett, melyben információt kérnek arra vonatkozólag, hogy *Seegel* miképen működött az aradi waggongyárban.

A megkeresésre az volt a válasz, hogy az illető mérnök sohasem tartozott az aradi waggongyár kötelékébe.

A német gyár erre nem csekély meglepetéssel szolgált. Megküldte a waggongyár bizonyítványát, mely szerint *Seegel* Oszwald hosszabb ideig volt a *Weitzer-gyár* mérnöke, s teljes meglepedésre működött. A bizonyítvány a waggongyárnak címmel ellátott, hivatalos papirosán volt kiállítva, s az elismerő sorokat aláírásával erősítette meg *Herzel Bernát* igazgató. A levél feje teljesen egyezett a waggongyár hivatalos címjelzésével, s az aláírás tényleg *Herzelé* volt s mindamellett mégsem volt valódi a bizonyítvány, mert *Seegel* nevét senki sem ismerte a gyárban.

Hosszas kutatás után felfedezték egyik sokszorosító könyvben, hogy egy *Seegel* nevű mérnöknek egy ízben levelet irtak, melyben ajánkozására válaszolva, tudatták, hogy nincs üresedés a gyárban. A másoló könyvbéli felfedezés meg is fejtette, hogy miképen követhette el *Seegel* a hamisítást. A waggongyár leveleinek fejét, s *Herzel Bernát* igazgató aláírását sokszorosította, s közbe pedig kiállította a reá nézve hízogó bizonyítványt.

Az ügy eme állásáról értesítették a német gyárat, mely erre felszólította az aradi waggongyárat, hogy tegyen *Seegel* ellen bünvádi feljelentést. Ez azonban a

waggongyárnak nem állott érdekében, mire a német vállalat jelentette fel a mérnököt.

Seegel ur közben megsejtette, hogy valami készül ellene s különböző ürügyek alatt, levélben, majd pedig táviratilag kérte vissza a bizonyítványát.

A grünwaldi gyár azonban, melyhez a hamisított bizonyítvány ismét visszakerült, nem volt erre hajlandó, hanem csatolta feljelentéséhez.

Román János a börtönben.

(A ségai tanító elfogatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Alig volt még Aradváros tanügyének olyan kalandos életű tanítója, mint *Román János*, a ségai új iskola tanítója. Aradra jövele után néhány héttel már meggyült a baja az aradi rendőrhatalósággal, mert abban a városban, ahol azelőtt tanítókodott, elintézetlen ügyet hagyott hátra. Ez az elintézetlen ügy abból állott, hogy Beregszászon valami 17 korona összegű hivatalos pénzzel elfelejtett elszámolni.

Alighogy ezt a kis sikkasztási exkurziót elintézte, megcsinálta utána itt Aradon a másodikat, amely ugyan valamivel nagyobb összeg körül forgott, de még mindig sokkal jelentéktelenebb mennyiség, mint amennyiért a sikkasztó nevet fölvenni érdemes.

Tudvalevő, hogy *Román János*, akit a ségai iskolához évi négyszáz forint fizetéssel tanítónak megválasztott az iskolaszék, néhány hét előtt bucsut vett az iskolaépület új kapufélfájától s eltűnt Aradról. Levelet irt *Millig József* iskolafelügyelőnek, melyben bejelentette állásáról való lemondását s azt, hogy Aradról megszökik. A multból származó kisebb-nagyobb s nagyobbára könnyelműségen alapuló bünei készítették a szökésre, utját — levele szerint — Románia felé vette, abban a reményben, hogy az idegen országban menekülni fog a magyar igazságszolgáltatás sujtó keze alól. Ha nem sikerül átjutnom Romániába — így fejezte be a levelét — főbelövöm magam.

Román János tehát megszökött s egyuttal elvitt magával a ségai iskolától 173 korona tandíjpénst. A polgármester sikkasztás miatt az ügyészségnél feljelentést tett *Román* ellen s az ügyészség el is rendelte körözését. *Román* azonban nem sikerült feltalálni. Aradról tényleg Románia felé vette utját, de csak a határig ment, onnan megfordult s fölütazott azt ország másik szélére: Nagybányára, ahol szintén működött, mint tanító. Közben ellátogatott *Herkulesfürdőre*, majd a mult héten hazajött Aradra.

Itt jelentkezett a polgármesteri hivatalban, készpénzben lefizette az elsikkasztott hivatalos pénzeket s másnap ismét eltűnt a városhól. A hatóságok tudtak *Román* itt tartózkodásáról, de nem tartóztatták le. A polgármester, mint iskolaszéki elnök ugyan visszavonta a bünvádi feljelentést, csak hogy a sikkasztás hivatalból üldözendő büntett s így az eljárást nem lehetett megszüntetni ellene.

Aradról gyalog indult el *Román János*, gyalog ment el *Simándra*, melynek határban kóborolva találták meg a simándi csendőrök. Ezek letartóztatták, átkísérték Aradra s itt a törvényszéki fogházba zárták be.

A vizsgálóbíró kihallgatta már *Román* t, aki bünetét nem tagadja, letartóztatása miatt sem panaszkodik, csak valami foglalkozást kér, mert a börtönt szerfelett unalmasnak találja.

Szökés az aradi kórházból.

(Egy elmebeteg kalandja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Az aradi kórház elmebeteg-osztályából tegnap este ismét megszökött egy beteg, az osztály legveszedelmesebb örültje: *Lukács Mihály* az üldöztetési mániában szenvedő asztalossegéd. Lukács mióta az aradi kórházban van, már háromszor kiszökött onnan, a múlt héten pedig az ő szökése a második volt. Az utóbbi időben egyre sűrűbben előforduló elmebeteg szökések megakadályozására ugyan tettek óvintézkedéseket, ezek azonban úgy látszik nem bizonyultak elegendőnek, másként alig lehetne ilyen operettszerű állapot épen ennél az osztálynál, ahol egy-egy veszedelmes viselkedésű elmebeteg szökése esetleg végzetes eseményekkel járhat.

Megtörtént már az aradi kórház megfigyelő osztályában az is, hogy egy elmebeteg felöltözött az ápoló ruhájába, így szökött ki szobájából s csak napok múlva sikerült megtalálni. Ilyen eset történt már a mostani szökésvényen: *Lukács Mihály* is, akit a télen Csabáról hoztak vissza.

Mióta a megfigyelő osztály kerítését magassabbra emelték fel, aránylag ritkábban fordulnak elő az ilyen kirándulások. *Lukács Mihály* azonban, aki arról is nevezetes még, hogy egyszer revolverrel megakartá löni dr. *Angel István* akkori rendőralkapitányt, nem a kerítésen keresztül szökött meg. A kórházban el nem tudták gondolni, hogy zárt ajtókon, hogyan tudott kijutni az elmebeteg *Lukács*. Másnap, mikor a rendőrség elfogta s visszakisérte a kórházba, ő maga elmondta, hogy milyen furfang árán tudott megszökni.

Hetek óta törte ugyanis a fejét azon, hogy a kilincs nélkül, csak kulccsal nyitható ajtón hogyan tudjon átjutni. Két nap előtt a közös szoba kályhájából tört egy darab vasat, azt formálta s a belső folyosó ajtaját evvel nyitotta ki. Amde a belső ajtó kinyitása után is csak folyosóra jutott ki, itt pedig úgy segített magán, hogy a folyosóról a pincébe szökött s ennek ablakán ki a kórházudvarra, honnan az utcára futott.

Az éjszakát *Lukács* a szabadban, az Orczy utcában töltötte. Éjfél tájban jutott ki az utcára s itt tartózkodott reggelig. Hajnalon a rendőrfőjrárt megtalálta s vissza akarta vinni a kórházba; ekkor azonban kitört *Lukács* a düh, s négy rendőr kellett a megfékezéséhez. Ezek aztán kényszerzubbonyt adtak rá s visszavitték az elmebetegek közé.

HIREK.

Öngyilkos huszárönkéntes.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Magyar-Bánhegyesen, rokonai birtokán öngyilkos lett egy fiatal ember, a kinek holtteste fölött hiába találgatják az okot, a mely a halálba kergette. Még egy nappal a végzetes tett előtt vidám, jókedvű volt, csupa élet: másnap öngyilkossá lett.

Az öngyilkos: *Telbisz Géza* huszonegy éves huszárönkéntes. Tegnap délután fél hatkor Magyar-Bánhegyesen, *Sármesey Antal* birtokán szíven lötte magát. Az öngyilkosságot szolgálati karabélyával követte el, oly módon, hogy a fegyver csövét szívének szegezte, a kakast pedig a csizmája sarkantyújával rántotta meg. A golyó szívet talált, mire a házbeliek hozzásiettek, már meg volt halva.

*Telbisz Géza*t Aradon is jól ismerték a tár-

saságok. Vidám, mulatni szerető fiu volt. Még egy nappal az öngyilkosság előtt is eleven, jókedvű volt; senki se sejtette, hogy a halál jár a fejében.

Az öngyilkosság okát nem tudják. Miután fiatalaberről van szó, önként merül föl a kombináció, hogy talán a szerelem ölte meg, erről azonban biztosat nem tudnak.

Holttestét Magyar-Bánhegyesen ravatalozták föl, s a beszentelés után, holnap Német-Csanádra szállítják s az ottani temetőben hantolják. A temetés délután öt órakor lesz.

Az aradi társaságokban, a hol a csinos, rokonszenves huszárönkéntest ismerték, ma terjedt el az öngyilkosság híre s mindenütt igaz részvétet keltett.

Értekezlet az állasközvetítés ügyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 9.

Nagyfontosságú, országos jelentőségű értekezletet tart holnap, vasárnap délután az *Aradi Kereskedők Köre*, saját helyiségében. Az országos állasközvetítés ügyében lesz tanácskozás, a mely országos jelentőségű akciónak képezi kezdetét és a melyen döntő lépések fognak történni az iránt, hogy egy kiváló szociális intézmény megalkottassék.

A holnapi értekezletre ma este Aradra jött maróthi *Fürst Bertalan* fővárosi nagykereskedő, a ki az országos állasközvetítés ügyének buzgó előharcosa, *Zerkowitz Emil*, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének elnöke, továbbá *Koltai Mátyás*, a Magántisztviselők Országos Szövetségének kiküldöttje.

Az értekezletet délután három órakor, a kör nagytermében tartják meg, s arra a kör Arad összes kereskedőit és kereskedelmi alkalmazottait meghívja.

Az értekezlet vendégeinek tiszteletére ma este a *Millenium* sörcsarnok külön termében társas vacsora volt. Az első felköszöntőt *Tedeschi Viktor* elnök mondta maróthi *Fürst Bertalan*ra, a ki válaszában szép szavakban fejtegette a magyar kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak küzdelmeinek jelentőségét. *Kepich Zsigmond Zerkowitz Emil*t éltette, a ki *Fürst Bertalan*ra és *Tedeschi Viktor*ra emelte poharát. *Nagy Sándor* dr. mint a kör ügyésze lendületes beszéddel köszöntötte a kör vendégeit, *Faragó Rezső Koltai Mátyás*t éltette, az válaszolt, *Szücs F. Vilmos* pedig *Nagy Sándorra* emelte poharát. Ezután még több felköszöntő hangzott el.

— A király érkezése. Ő felsége a király — mint tudósítónk táviratban jelenti — hétfőn *Budapestre* érkezik. Kedden megjön az egész diplomáciai testület is és a királyi család több tagja, a kik néhány napot szándékoznak ezuttal a magyar fővárosban tölteni. *Bécsben* úgy tudják, hogy a király mostani budapesti útjának politikai háttére van, a melynek következményei is lesznek.

— A horvát bán Budapesten. *Khuen-Hédervary* gróf horvátbán, kit tegnap *Bécsben* egy órai kihallgatáson fogadott a király, ma *Budapestre* érkezett. Hosszan tárgyalt *Szell Kálmán*nal és *Láng Lajos*sal. A helyzet igen feszült. Horvátországban a katonaságot konszignálták.

— *Dessewffy* püspök hazatérése. *Dessewffy Sándor* csanádi püspök, mint sürgönyzik, hosszabb abbáziai üdülése után, ma visszaérkezett *Temesvárra*. Ünnepelesen fogadták, dacára, hogy ez ellen már előre tiltakozott. A püspök egészségi állapota kitünő.

— Az árvaszéki ülnöki állás. A szerdai közgyűlés egyik legérdekesebb aktusa a városnál megüresedett *árvaszéki ülnöki állás* betöltése lesz. Az állásra, tegnap járt le a pályázat s a határidőig két pályázat érkezett *Institoris Kálmán* polgármesterhez: *Joó Béla* községi bíró és *Bedő Árpád* rendőrhadnagyé. A választás kimenetele körülbelül előrelátható s ez a hangulattól itélve a *Joó Béla* győzelmével fog végződni, aki a városnak régi, szorgalmas tisztviselője s az üresedésben lévő *árvaszéki ülnöki állás* teendőit *Vertán Oszkár* halála óta helyettesítés folytán végzi. A *Joó Béla* megválasztása esetén megüresedő községi bírói állásra *Zubor Andor* és *Marosi Miklós* fogalmazók, dr. *Bedő Árpád* rendőrhadnagy és *Sztojka József* számítást pályáznak.

— A villamos szerződés a közgyűlés előtt. A város tanácsa a szerdai törvényhatósági közgyűlés elé javaslatot terjeszt be arra nézve, hogy a város a villanyvilágítási társulattal kötött szerződés 31. pontjának helyes értelmezése érdekében illetőleg az ebből folyó jogviszony bírói megállapítása céljából indítson a villamos társulat ellen pert.

— Szabadságolások a városnál. A szerdai városi közgyűléstől *Institoris Kálmán* polgármester hat heti, *Sarlot Domokos* főkapitány hat heti, *Madarász Antal* gáji alkapitány három havi, s *Rámer Antal* t. alkapitány hat heti szabadságot kérnek. *Institoris Kálmán* polgármester, *Sarlot Domokos* főkapitány és *Rámer* alkapitány szabadságukat *Karlsbadban* töltik.

— Az orosz trónörökös eljegyzése. *Párisból* jelentik, hogy a *Revue Russe* szerint *Mihály* trónörökös nagyherceg legközelebb eljegyzi a con-naughti hercegné, *Edvárd* király öccsének leányát. Erre a frigyre való tekintettel *Edvárd* király *juliusban* *Loubet* londoni látogatása után *Szent-Pétervárra* utazik.

— Sztrájkra sztrájk. A péksegédek sztrájkja után egy második bérharc van kitörőben *Aradon*. Az ácssegédek kezdenek mozgalmat javadalmazásuk megjavítása érdekében. Az ácssegédek holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza kistermében gyűlést tartanak, melyen a helyzetükről, a szervezkedésről és a követelési pontjaik megállapításáról fognak tanácskozni. *Aradon* jelenleg ötven-hatvan ácssegéd van.

— Ujabb hír a mozgósításról. A *P. H.* írja: A zágrábi, temesvári és nagy-szebeni hadtestek — keringő hírek szerint — már legközelebb mozgósítva lesznek. Az előkészületek serényen folynak. A kassai 6-ik hadtest, mint szepesváraljai tudósítónk jelenti, határszéli szolgálatra lesz ki-rendelve.

— A gazdasági egyesület palotája. A napokban tartotta meg az *Aradvármegyei Gazdasági egyesület* a *Schreyer*-telken építendő palotára az árlejtést. A munkálatokat a következő iparosok nyerték el: a kőmives-munkákat *Probst Mihály*, az ács-munkát *Schmidt Lajos*, az asztalos-munkálatokat: *Sebesi Ferenc*, a bádógos munkát: *Kohn József*, a lakatos-munkákat: *Panker Viktor*, a mázólo-munkákat: *Ozeiler István*, a szobafestést: *Schmidt Lajos*. A vízvezetési és a világítás bevezetésére nézve még nem határoztak. Mindegyik csoportra három-három ajánlat közül történt a döntés. Az építést valószínűleg már a jövő héten megkezdik és novemberben fejezik be.

— A Visontai-Barta affér. A *Visontai Soma* és *Barta Odön* képviselők közt húzódozó affér, mely tudvalevőleg egy parlamenti összeszólalkozásból keletkezett, még mindig nincs lebonyolítva, mert *Barta* hivatalos ügyeiben távol van a fővárostól. *Visontai* segédei *Nessi*

Pál és Lovász Márton, Bartók Komjáthy és Tóth képviselők. Ez utóbbiak ma Visontai segédeknek kérdésére kijelentették, hogy felük azonnal rendelkezésükre áll, mielőtt hazaérkeznek a fővárosba.

— **Molnárak ünnepe.** A zsigmondházi molnárak f. hó 15-én tartják meg a szokásos Szent János-usztatást. Az ünnepség este fél 8-kor kezdődik a várbavezető hid mellett fényes ki-világítás, zene és tűzijáték között.

— **Eljegyzések.** Kiss Hajnalkát dr. Kiss Dávid aradi orvos szép leányát eljegyezte dr. Ligeti Lajos abrubbányai ügyvéd.

Albert Péter aradi cigányprimás eljegyezte Vad Jolánt, Vad Istvánt debreceni cigányzenész leányával.

— **Kandora Mór** marosvásárhelyi gyártulajdonos holnap tartja eljegyzését Glück Margit kisasszonnyal, Glück Ignácnak, az ifj. Klein Mór könyvkereskedő cég társtulajdonosának bájos és kedves leányát.

— **A kőmives-szabályrendelet.** A város jogügyi bizottság ma délután vette tárgyalás alá a kőmives munkások és munkaadók között munkaviszony rendezéséről alkotott új szabályrendeletet, mely egy albizottság felülvizsgálatán már átment. A jogügyi-bizottság egy-két lényegtelen, jobbra formai módosításokkal a szabályrendelet elfogadta. Az aradi kőmives munkások levelet írtak Reicher Károly főügyésznek s ebben örömlüknek adnak kifejezést afölött hogy a város ezt a szabályrendeletet életbelépteti.

Az ülésen Institoris Kálmán polgármester elnöklése alatt jelen voltak: Avarffy Ferenc, Kádas Kálmán, Priegi István dr. Reicher Károly, Robitsék Agost és Vizer Péter.

— **Egy aradmegyei hitbizomány zár alatt.** Ily című tegnapi közleményünkre vonatkozólag a következők közlésére kértünk fel: A hitbizományokról 1867. évben kelt igazságügy-miniszteri rendelet intézkedik. Ebben pontosan vannak körvonalazva a birtokos, a vármányosok és a gondnok jogai és kötelességei. A hitbizományi vagyon jelenlegi birtokosa kötelességeit betartja, s csak jogával él, midőn hasznos beruházásokra terhet vesz fel. E terhet a vagyonérték 1/5-ét teheti. Ez idő szerint a vagyon terhelés, még az új kölcsönnel sem éri el a harmadot. A becsült és leltárt a bíróság rendelte el, az foganatosította, megfelelő szakértőkkel. Maga a mostani panaszos is részt vett abban. Az összes érdekeltek elismerték a vagyonvezetés helyességét és azt, hogy a kölcsönösszeg törvényes alapon nyugszik. Hogy a panaszos a gondnokra haragszik, az nem baj. Ez mutatja, hogy a gondnok kötelességét véle szemben is betartja. Ez nem tetszik neki. Pedig hát a mai közgazdasági viszonyok mellett a belterjes gazdálkodás elengedhetlen s erre pénz kell.

— **Halálozás.** Jáki Tóth Rezső, a mortarai hős kapitány, néhai Jáki Tóth István fia, 34 éves korában elhunyt. Temetése holnap délután 5 órakor lesz a Kossuth-utcai gyász-házból.

— **A dohánybevéltő felügyelőség új otthona.** Az aradi dohánybevéltő felügyelőség, melynek hivatali helyisége eddig a Batthányi-utca 23. számú házában volt, átköltözött az Erzsébet királyné-körút 18. szám alá, az ipartestület épületével szemben lévő házba.

— **Laboda Lajos temetése.** Ma délután helyezték örök nyugalomra a szerencsétlen véget ért Laboda Lajos acsev. tisztviselőt. A temetésen, mely nagy részvét mellett ment végbe, megjelentek az acsev. és a máv. tisztviselői, a turista egyesület tagjai Tedeschi Viktor elnök vezetésével.

— **A gyilkos katona Aradon.** Szegedről jelentti tudósítónk: Megható jelenet játszódott le ma a Mars-téri kaszárnya udvarán. A Csányi András szegedi munkáslegény gyilkosának: Szabó Jánosnak az apját arról értesítették a kaszárnyából, hogy jöjjön be bucsuzkodni a fiától, mert viszik, viszik a kemény rabságba. Az

ősz magyar megjelent a hívó szóra, hogy megölhesse azt a bűnös legényt, aki vele mégis csak egy test, egy vér. Amikor Karg főhadnagy fölhozta szuronyos katonákkal a fiut, megállott a szava mind a kettőnek, csak sirtak, zogoktak. Aztán szétválasztották őket. Az apa busan ballagott haza, a fiut pedig késő este Aradra szállították, ahol a hadbíróóság ítélkezik majd fölötte.

— **Egy nagy áruház költözködése.** A Deutsch Testvérek cég nagy arányú divataruháza rövid idő múlva a Minorita atyák új bérházába fog áttétni, melynek hatalmas helyiségeiben már az üzlet felszerelésén szorgoskodnak. Ezen idő alatt a Deutsch Testvérek cég eddigi üzletében lévő nagy áruvártár mélyen leszállított áron jut eladásra. Ez a körülmény teszi lehetővé azt hogy a legtakarékosabbak is szükségleteiket most olcsón beszerezhetik. Fehérneműek, férfi és női divatcikkok, a különböző ta. aszi és nyári gyapju és mosó szövetek, selymek, különböző fajtán és színekben most oly árban szerezhetők be, minők csak ritkán kínálóznak. A szőnyegraktárban és a kelengye osztályban ugyancsak a leszállított árak szerint történik az eladás. Bővebb felvilágosítást nyújt a cégnek mai hirdetése.

— **Megfőtt gyermek.** Borzasztó baleset történt tegnap Buziáson. Magecz György földmivesnél nagymosás volt. Az udvar közepén állott a nagy üst forró vízzel. Mialatt az asszony vizet mérgetett, Magecz két éves fiacskája az üsthöz csuszkaált, föléje hajolt és beleesett. A szegény gyermek egy hangot sem adott s nem vették észre az esetet. Mikor a ruhát az üstbe akarták rakni, csak akkor találták meg a teljesen megfőtt gyermeket. A járásbíróóság jelentést tett az esetről az ügyészségnek.

— **A Henry-cirkusz jövő héten kedden reggel öt órakor** érkezik városunkba 25 kocsiból álló különvonatával, hogy még aznap megkezdje 12 előadásra tervezett vendégtájkát a Boczkó-téren. — Az igazgatóság jó hírre, továbbá a 120, csakis elsőrangú művész és művésznőből álló társulat elég biztosítékot nyújt arra nézve, hogy műkedvelő közönségünk legmesszebb menő igényeit kielégítse. Az istálló 90 legkitűnőbb idomított telivér lovat egy óriási Blondin nevű remekül idomított elefántot és egyéb állatot foglal magába! A világitást saját villanygépe, ugyszintén az előadásokra szükséges zenét is saját jól szervezett 25 személyből álló házi zenekara szolgáltatja. Harminc fiatal nőtől álló tánckar közreműködik az előadásokon. Megvagyunk győződve, hogy a közönség ezt a kitűnő társulatot rövid itt tartózkodása alatt megérdemelt pártfogásban fogja részesíteni. Jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. (Telefon 252.)

— **Világító óra az Andrássy téren.** A tanács mai ülésében engedélyt adott Egry L. Elemér látszerész és műszerésznek arra, hogy az Andrássy-téri új minorita-palotában lévő üzlet-helyisége előtt, az aszfalt-járda szélén nyilvános világító órát állíttasson fel. A negyedfél méter magas állványra elhelyezendő óra a közép-európai időt fogja mutatni s két oldalil üveg-számlapját egész éjjel villanylámpa fogja világitani.

— **Kilencven éves vőlegény.** Nagyikindáról írják: Cirlei N. kávémérő a nagyikindai állami anyakönyvi hivatalban a minap bejelentette eljegyzését özv. Oláh Annával. Az eljegyzést az teszi nevezetessé, hogy a boldog vőlegény, kinek szívében a szerelem tavasza késői bár, de friss virágokat fakasztott, a legközelebbi napokban ünnepli meg 90 éves születésnapját, arája pedig 66 éves, tehát valóságos gyermek a nálánál 24 évvel idősebb vőlegényhez képest.

— **Feltört üzlet Mácsán** Kemény Mór fűszerüzletét feltörték s onnan 100 korona értékű árut és 100 koronát érő vásznat loptak el. A tetteseket, kőbor cigányok személyében, elfogta a csendőrség. A betörésről semmit sem akarnak tudni.

— **Magyar név.** Kiskoru Rebb Béla új-aradi illetőségű ugyanottani lakos családi nevének „Radványi”-ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **A felesége miatt.** Tiringer József budapesti rendőr az éjszaka Gjőri-ut 19. számú la-

kásán marólugot ivott, azután felakasztotta magát. Azonban még élve levágták és a mentők a Rókus-kórházba vitték. A felesége súlyos betegten fekszik és ez keserítette el a szerencsétlen ember.

— **Az elfogott kasszafurók.** A Budapesten tegnap este elfogott betörőbanda fejét, Sábán Sándort éjjeli három óráig vallatta Krecsányi detektívönök. Sábán elmondotta a többi között, hogy négy évvel ezelőtt, amidőn ő még 16 éves volt, egy németországi ember lakott náluk, aki ugynevezett sutter-gutter angol furót mutatott neki, melylyel a betörők a külföldön nagy sikereket értek el. — Sábán a furót lerajzolta és a minta után ő is készített ilyen furót. Eleinte öcscsével, Károlylyal próbált meg kasszákat kifurni, de kevés eredménnyel. Később Salczerral szövetkezett és a négytagu banda ezután sorra követte el a betöréseket. A legutóbbi kasszafurásokat a fővárosban, számszerint tizenhetet a Sábán bandája követte el.

— **Leégett ház.** Özv. Hadady Józsefné háza Nagy Iratoson leégett. A kár 800 korona. A ház biztosítva volt.

— **Nemesi előnév.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király dr. Vécsey Tamás udvari tanácsos és budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak s törvényes utódainak régi magyar nemességük épségben tartása mellett a „hernádvécsei” előnevet díjmentesen adományozta.

— **Birtokcsere.** Oláh Odönné Seide Izabella eladja az aradi 6191. sz. tjkvben felvett Dezső utcái 16. sz. házat 10000 koronáért özv. Kratzer Józsefné, Jónás Máriának. Bodea Fabriciusné, Jánosi Julianna eladja az aradi 6566 sz. tjkvben felvett Aulich Lajos-utcai 7. sz. házból az öt illető részt 1200 koronáért férje Bodea Fabriciusnak. Keresztes Ferenc eladja az aradi 6845 sz. tjkvben felvett Knežich Károly utcai házat 8000 koronáért Palla Akos és neje Bördán Irmának. Ordög András és neje Belevári Róza eladják az aradi 2720. sz. tjkvben felvett oláh-utcai 18. sz. házat 800 koronáért Posta Györgyné Berzován Milkának. Kresztics István és neje Reif Katalin eladják az aradi 4604 sz. tjkvben felvett Trombita-utca 7. sz. házat 1440 koronáért Götz György és neje Mészáros Máriának.

— **Jótekonyság.** Méltóságos Meszlényi Gyula püspök ur a szegénytanulók javára eszközölt gyűjtéshez harminc koronával volt szíves hozzájárulni. Weinberger Jánosné urnó 6 pár cipőt, Kuttin Gyula ur 20 drb. szalmakalapot voltak szívesek a szegénytanulóknak adni. A nemes cselekedetért hálás köszönetet mond: özv. Hauser Károlyné, h. ezredesné, a szegénytanulókat segély. egyes. elnöke. A siketnema-iskola részére a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalba: Battonya községtől 5 kor. 50 fillér, Pozsgay Lajos dr. városi főorvostól 5 kor., Ujváry Ödöntől (Bihar-Diószeg) 5 kor. és Friedmann Irmától 4 kor. Mindezekért a nemeslelkű adományokért ezen a helyen is köszönetét fejezi ki Institoris Kálmán polgármester, a felügyelőbizottság elnöke.

— **Kihuzott főnyeremény.** Kurticson, mint tudósítónk jelenti, nagy szerencse érte Sábér Mórné földbirtokosnót. Egy sorsjegyen, mint részös 25,000 koronát nyert. Sábérné igen jótekonyság asszony, s megérdemelte a szerencse kegyét.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltünteti a szepit, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az arcról és annak gyönyörű üdéséget, fiatalaságot kölcsönöz, kar tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárában Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és tarsai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárában, Tábor Gyula gyógyszerárában Pécskai-ut 18. sz., ahonnan titoktartás mellett hához is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Üdvözlét Aradról.** A képes levelezőlapok barátai körében, bizonyára szívesen fogják üdvözölni a legújabb képsorozatot, mely a Szabadságot mutatja be egynéhány sikerült föl-

vételben. A szabadság tér, amely most is egyre szépül és mely a közel jövőben egy impozáns palotával fog gazdagodni, tagadhatlan városunk legnagyobb pontja, mely felé, már a vértanú szobor miatt is, az egész ország érdeklődése fordul. Az új képes levelezőlapokon többek között Porter Vilmos Nagy Áruháza is látható. Eddig három ilyen fölvetel készült el, s a Porter-cég szíves készséggel ajánlja föl azokat teljesen ingyen bármely érdeklődőnek.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszéplítő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. Üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy **Révész Nándor** könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x— Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétatori“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bamulatra méltó és gyönyörű sétateri részére.

— **x— Orvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó árú érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya-szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. *Minden külföldi szappant háttérbe szorít.* 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros Miskolcon. Raktár *Vojtek és Weisz* drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

— **x— Kevesen** vannak már mind az öt világrészben, akik az „Amor“ név említésénél nem az ismert fémtisztító szerre, hanem a szerelem istenére gondolnak. Ez igazolása annak, hogy az „Amor“ fémtisztító szer sokkal nagyobb szolgálatot tesz, mint névrokona. Különösen a háziasszonyok tudják igen jól, hogy fémek tisztítására alkalmasabb szer nem igen van és hogy a házban, konyhában ez nélkülözhetetlen. Az „Amor“ dobozokban 14, 20 és 30 fillérért kapható.

— **x— „Rohits-Sauerbrunn“ fürdőről.** 102 éve annak, hogy e hírneves fürdőt, a „stein Karlsbad“ ot Stájerország mint fürdőt elismerte. Ezen emlékezetes momentum a mozgékony fürdőigazgatóságot (Trotter igazgató) arra bírta, hogy a fürdőnek kiadja a monographiáját, amely nyomdai uton gyönyörű kivitelben kiállított és tartalmilag is vonzó, Stájerország fürdőjének gyöngye kedves „Sauerbrunn“ is nevezetik. Mint újdonságot vettük ezen közleményt, amelynek címlapján egy gyönyörű, színekben gazdag látképet látjuk a fürdőhelynek Steiermark „Rigi“-ével, a háttérben „Donati“. Ez még szívélyes meghívást is tartalmaz arra nézve, hogy ősszel a vasutvonal megnyitásához, amely vasut Rohits-Sauerbrunn fürdőt (Grobeldonál a déli vasut mellett) direkt összeköttetésbe hozza a bécs—tri-eszti fővonalal megjelenjünk. Továbbá fenyves és ingyenes fürdők lettek újonnan bevezetve. Felemlítendő még nagyrészen szenvedő publikum előtt az a hír, hogy a lakások árát az igazgatóság május 15-étől június 20-áig jelentősen leszállította. Megjegyezzük, hogy a fürdőben való tartózkodás ez idő alatt a hőmérséklet folytán nagyon kellemes, sőt hasznosabb, mint a főszezonban, s így valószínű, hogy ezen első időnyben a látogatók nagy mérvűek lesznek.

— **x— A tisztelt olvasóközönség** figyelmét felhívjuk lapunk mai számában megjelent Gaedicke A. osztálysorsjeggyűjtője hirdetésére.

— **x— Fél uton nincs eredmény.** Ha célunkat elakarjuk érni, akkor utunkból minden akadályt el kell górdítani és nem szabad sem visszafelé haladnunk, sem megállanunk, mert akkor a megtett utat elveszítjük és célhoz sem jutunk. Bármiért küzdünk is, az eredményt sohase tudjuk az út közepén elérni, hanem mindig csak a cél végén. Céltudatos következetesség és erős elhatározás vezéreljen bennünket minden cselekvésünkben. Különösen ha arról van szó, hogy csekély anyagi eszközzel óriási ered-

ményeket akarunk magunknak biztosítani. Ezt a következtetést pedig abból az alkalomból írjuk, hogy egy uri ember egy osztályon át játszott egy sorsjeggyel és most keservesen panaszkodik, hogy, ha nem veszi el türelmét, akkor ma ő a legszerencsésebb ember lehetne, mert a 11. sorsjáték első osztályában ő volt az 57080. számú sorsjegynek tulajdonosa és e számot a hatodik fűhuzásnál 600.000 koronával húzták ki. De ő megállt a fél uton, mert nem játszott tovább e sorsjeggyel. Annál nagyobb volt az öröme azoknak a szerencsés embereknek, a kik ő utána vásárolták meg e sorsjegyet Török A. és Társa bankházában, Budapesten, Teréz-körút 46., ahol egyedül a hatodik osztályban egy és egy fél millió koronát nyertek e cég szerencsés vevői. A sorsjegyek tervezet szerinti árai: 1 egész sorsjegy 12, $\frac{1}{2}$ sorsjegy 6, $\frac{1}{4}$ sorsjegy 3, $\frac{1}{8}$ sorsjegy 1 korona 50 fillér. Ajánlatos, hogy a sorsjegyvásárló közönség a Török bankháznál szerezzék be sorsjegyeit, mert e céget rendkívüli szerencse kíséri és a vevőknek minden irányban biztonságot nyújt.

Egy gyógyfürdőről.

Pöstyén, május 9.

Mialatt tavaszi kurámat tartom, hogy a térdkalács-gyulladás következményeit tagjaimból elűzzem, önkénytelenül is szükségesnek találom, hogy e gyógyhatású fürdőről valamit írjak.

Ama két gyógyhatású hőforrásból, melylyel a szép felsőmagyarországi völgykatlan dícselkedhetik, pár évtized előtt csak az éjszakai fekvő Trencsén-Teplic volt ismeretes. Ma azonban másként van ez: Pöstyén, a déli gyógyfürdő, mely a felsőmagyarországi mélysikra elnyulónak tűnik fel, az orvosi vélemények szerint feltétlenül legjobb hatásának bizonyul a csusz, köszvény, islász s hasonló bajok gyógykezelésére.

Eme rendkívüli nagy gyógyhatását Pöstyén fürdő nemcsak a vegyi összetételének s a 64 Celsius hőfoku kénforrásának köszönheti, hanem leginkább ama igen dus iszaptalmának, mely eme források eredeténél, valamint lefolyásuknál lerakódik. Ezen zöldes-szürke, bágyadt fényű, kénzagu, meleg, lágy iszaptömeg ugyszólván „átdolgozza“ a beteg szervezetét. Igaz ugyan, hogy nem éppen minden fájdalom nélkül, de annál biztosabb s kedvezőbb eredményel, mivel előnyösen hat a baj eredetére s megátalja annak továbbterjedését.

Nagy előnyükre van a betegeknek e gyógyhatású fürdő üdvös berendezése is, mert csupán csak a beteg testrészt kerül eme ügyes berendezés folytán az iszapfürdőbe, míg az egészséges test teljesen mentve van a forrás nagy hőmérsékletétől. Ez az előny képezi az egyik lényeges különbséget Pöstyén és a többi kén-tartalmu fürdő között.

A gyógykezelés hatása annál is inkább fokozható, mivel a pöstyéni fürdőigazgatóság újabban gondoskodott arról is, hogy minden fürdővendég eme gyógyhatású kénis iszap és gyógyvízből magából vihesen azon célból, hogy a gyógykezelés folytatását otthonában is lehetségessé tegye. Említésre méltó, amit e gyógyforrásról Mosetig professzor mond: t. i. „szabad, sőt kell, hogy Pöstyén fürdőt akár Tepliccel, úgy Krapinával, mint Mehádiával egy színvonalra helyezzük“, mert gyógyászati értelemben valami egész különlegességet is rejt. Pöstyén fürdőt, mikor tavaszi kurámat tartom, egész csapat külföldi, sőt amerikai is látogatja, noha sokan, akik még nem jártak itt, azt hiszik, mintha e fürdő még mindig a régi, a husz év előtti állapotban volna. Ez a nézet mindenesetre méltatlanság ezen virágzó gyógyhatású fürdőre nézve, mivel ma már nemcsak a kifogástalan kiszolgálást, modern berendezést, villanyvilágítást és a kitűnő ételeket találjuk, hanem egy gyönyörű alkotást, a Ferenc József fürdőházat, melyet méltán nevezhetünk Pöstyén gyöngyének. Ezen fürdőház bármely világfürdő becsületére válhatik.

A berendezés, eltekintve a fényűzéstől, nagy szakértelemre vall, különösen a betegek részére. Tájékozásul megemlítem, hogy az ősz-

szes helyiségekben lépcsatornák vannak vezetve, melyeken a meleg fűlledt levegő a cellákba szorul, a mi által mentve van a netán kellemetlen kén szagtól a gyógyulást kereső.

Az árak rendkívül előnyösek úgy, hogy mindenki viszonyaihoz képest igen jól élhessen. Vannak előkelő vendéglői, szállodái, de vannak nagyszámú lakóházai is, ahol a legszerényebb „eszközökkel“ is könnyen kijöhet az ember. Sőt van egy munkás otthona, a hol lakás, étel, fürdő és ápolás együttesen naponként 67 krba kerül. Az a jótétemény, melyet ez a nemes intézmény a beteg munkásokkal szemben végez, le sem írható.

A vonatközlekedés is rendkívül előnyös. Budapesttől alig 3, Oderbergtől pedig 5 órányira van Pöstyén. Mivel pedig e fürdőhely megálló helye azon gyorsvonatoknak, a melyek Berlin és Budapest közt direkte közlekednek, ez már maga is rendkívül előnyös.

Pöstyén fürdőnek ma már szükségtelen a reklám, mivel e fürdő jó hírneve az egész világon el van terjedve, s terjed is folyton. Bizonyítéka a gyors előrehaladásnak többek közt azon körülmény, hogy az elmúlt évben vendégei száma megközelítette a nyolcezeret.

Hiszem és megvagyok győződve arról, hogy a kik soraimat elolvassa, meglátogatják Pöstyén gyógyfürdőjét, hálával fognak mindenkor arra visszagondolni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Előléptetett törvényszéki bíró. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király **Zubor Gyula aradi kir. törvényszéki bírót** a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bíróvá nevezte ki.

§ Elítélt bünszövetkezet. Az aradi törvényszék ma egy sereg fiatal legény felett ítélkezett, kik számos lopással vádolva kerültek a vádlottak padjára. A zsebórától kezdve a koscsikenőcsig mindent elloptak, ami a kezükbe került. A törvényszék a büntetett előélet tekintetbevételével a következőképen ítél: **Zsótér Murvai István** kapott 3 havi fogházat, **Gassmann Jakab** 3 heti, **Szabó Mátyás** 2 heti fogházat, **Dorgovits Nikita Györgyöt** két heti, **Aradan Jozsifot** egy heti elzárásra, **Pataki Istvánt** 20 korona, **Argyeleán Pétert** 10 korona, **Argyeleán Péternét** 5 korona pénzbírságra ítéltek. A pénzbírságra ítéltek orgazdák. A törvényszék elnöke **Fábián Lajos** táblai bíró volt, közvádó **Lehrmann Viktor** kir. ügyész, védő **Heitz Nándor**.

§ Fizetési előléptetés. A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke **Péter Pál aradi kir. törvényszéki és Csizmadia Sándor aradi kir. járásbírósi hivatalosolgákat** a II-ik fizetési fokozatba léptette elő.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradváros közgyűlése.

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1908. évi május hó 13-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

30. A tanács betérjeszti a köz- és lotéti pénztárnak folyó évi március hó 30-án történt megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet. 31. Polgármester előterjesztése néhai Asztalos Sándor földi maradványainak hazaszállítása tárgyában. 32. U. a. jelentése az iparos tanonc-iskola javára folyósított 2000 kor. államsegély felvétele s a városi pénztárba lett beszállítása tárgyában. 33. Sarlot Domokos főkapitány kérvénye hat heti szabadságidő engedélyezése iránt. 34. A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium intézménye, mellyel engedélyezi, hogy 2 fogat költsége a következő-alap terhérel az utadó-alap terhére átvéssék. 35. A m. kir. belügyminisztérium intézménye, mely szerint a szennyvíz csatorna-hálózat kibővítése tárgyában hozott határozatot feloldja. 36. A tanács javaslata a villamos világítási szerződés 31. §-ának alapján a szerződő felek közötti jogviszonynak bírói megállapítása végett indítandó kereset tárgyában. 37. A

Legjobb jég-szekrények melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek. — **Kaphatók: Szabó Albert** üveg-, lámpa- és porcelán-kereskedésében. Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. Telefon-szám: 339.

tanács jelentése a város részére szükséges tűzifa szállítása iránt tartott árlejtés eredményéről. 38. U. az Gruber Lajossal a vásártéri vendéglő bérletére nézve kötött szerződés jóváhagyása iránt. 39. H. ff-mann Sándor kérvénye a városi szin- és bérház épületben bérelt bolthelyiségek és Kabdebó Katalin kérvénye ugyanott bérelt bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt. 40. Szerb Vazul kérvénye a várostól bérelt közlegelőbeli 24. számú 5 hold és Krecza Száva kérvénye a bérelt közlegelőbeli 32 és 46 számú 10 hold föld bérletének meghosszabbítása tárgyában. 41. Institoris Kálmán polgármester kérvénye hat heti szabadság engedélyezése iránt. 42. Madarász Antal gáji alkapitány kérvénye 3 havi szabadságidő engedélyezése iránt. 43. A tanács be-terjeszti dr. Kurtucz Valéria orvos tudori okle-velét kihirdetés végett. 44. Simon Demeter vágó-hidi fűő kérvénye fizetésének felemelése iránt.

NAPIREND.

Május 10. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Cantate. — Protestáns naptár: Cantate. — Görög-keleti naptár (április 27.): Simon. — A nap két 4 óra 14 perckor, nyugszik 7 óra 7 perckor.

Köcsöcsy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklje-múzeum helyisége melletti előterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg.

Május 10. Az aradi polgári lövész-egyesület rendkívüli közgyűlése délután 4 órakor (Lövölde.) — A nagyzeréni gyógyfürdő ünnepélyes megnyitása. — Az aradi dalegyet rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor (Polgári finiskola.) — Értekezlet a kereskedők körében délután 3 órakor.

Osztálysorsjegyek

huzása

május 22. és 23-án.

Ajánlom az első osztály huzására a következő

szerecse számokat.

11972	50774	47772
76850	92649	
99375	36073	55807
92637	99358	
25783	11975	76844
50768	25788	

E sorsjegyekből tetszés szerint egész, fél, negyed vagy nyolcad részek csakis

nálam kaphatók

a következő eredeti áron:

Egy $\frac{1}{1}$	1. osztályu sorsjegy	12 kor. — fl.
Egy $\frac{1}{2}$	1. osztályu sorsjegy	6 kor. — fl.
Egy $\frac{1}{4}$	1. osztályu sorsjegy	3 kor. — fl.
Egy $\frac{1}{8}$	1. osztályu sorsjegy	1 kor. 50 fl.

Főnyeremény:

1.000.000 KORONA

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzletben Arad.

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöztetnek.

Blouse-selyem 60 krtól 11 frt 35 krig méterenként — a legutolsó újdonság — bérmentve és elvámolva a házhoz szállítva. Dús mintaválaszték azonnal. Henneberg se-lyemgyára, Zürich. 2747

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 9.

Délibeszéd. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 16,000 métermássa került forgalomba, szilárdan tartott áron. Egyéb gabónanemek kedvezők. Időjárás szeles.

Heti behozatal 143,000 métermássa.

Esti tőzsde. Berlin $\frac{1}{2}$, Páris 20-al magasabb.

Zárhat 12 órakor:

Buza májusra	7.68 — 7.69
Buza októberre	7.44 — 7.45
Rozs októberre	6.54 — 6.55
Zab májusra	6.02 — 6.03
Zab októberre	5.62 — 5.63
Tengeri májusra	6.41 — 6.42
Tengeri júliusra	6.44 — 6.45
Repce augusztusra	12.45 — 12.55

Zárhat 5 órakor:

Buza májusra	7.65 — 7.66
Buza októberre	7.43 — 7.44
Rozs októberre	6.53 — 6.54
Zab májusra	5.99 — 6.00
Zab októberre	5.62 — 5.63
Tengeri májusra	6.35 — 6.36
Tengeri júliusra	6.39 — 6.40
Repce augusztusra	

Zárhat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	689.50
Magyar hitelrészvény	725.50
Lezámitolóbank részvény	451.—
Rima-Murányi vasmű részvény	476.—
Oszták-magyar Államvasuti részvény	683.50
Közúti vasút	603.—
Városi villamos vasút részvény	305.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 9. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban 122—4 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 130—1 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 130—1 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 130—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felüli sulyban 130—1 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 128—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 124—6 fillérig.

Sertéselészék. Május 6. napján volt készlet 45,823 darab, május 7. napján fölrajtatott 793 darab, május 7. napján elszállított 499 darab, május 8. napján maradt készlet 46,117 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, május 9.

Magyar aranyjárdék 4%	121.25
Magyar koronajárdék 4%	99.50
Magyar arany 4 $\frac{1}{2}$ %	92.50
Magyar ezüst 4 $\frac{1}{2}$ %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	203.—
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön	158.—
Oszták papírjárdék	100.50
Oszták járdék ezüst	100.50
Oszták járdék arany	121.50
Koronajárdék	101.—
1860-iki államsorsjegyek	154.—
Oszták-magyar bankrészvény	1625.—
Magyar hitelbankrészvény	726.—
Oszták hitelbankrészvény	670.25
Oszták-magyar Államvasút	684.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Német birodalmi márká	117.02
London	239.80
Páris	95.25
10 márkás arany	23.42

Szöszület.

— Május 9. —

Mai jegyzék: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. **Sedritott mosók** 12'80—13— korona mmásnaként.

— Az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1903. április 16-tól 30-ig. Személyszállítás 1903. április 16-tól 30-ig 17125 személy, bevétel 8369 korona 80 fillér, 1902. április 16-tól 30-ig 16571 személy, bevétel 3178 korona 20 fillér, 1903. január 1-től április 30-ig 126608 személy, bevétel 25781 korona 30 fillér, 1902. január 1-től április 30-ig 127372 személy, bevétel 25327 korona. **Teherszállítás** 1903. ápr. 16-tól 30-ig 1888700 klg., bevétel 2192 korona 94 fillér, 1902. április 16-tól 30-ig 1586500 klg., bevétel 1742 korona 25 fillér, 1903. január 1-től április 30-ig 15980610 klg., bevétel 17614 korona 76 fillér, 1902. január 1-től április 30-ig 11400700 klg., bevétel 13204 korona 20 fillér.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szászkaánya. A kérdezett hely erdős, hegyes vidék, ahol fenyvesek is vannak s a hol igen kellemes a nyaralás. A Dunához közel fekszik, szórakozásban nincs hiány.

Szerencse. Arad. Nem egészen úgy van. A törvény írja elő, mely állásokhoz kell teljes jogvégzettség. Folyamodványát bármikor beadhatja.

M. M. Arad. Több ízben jeleztük már, hogy a választók névjegyzéke a városháza tanácsstermében van közszemlére kitéve, f. hó 15 ig. Bárki megtekintheti s így ön is.

B. P. Arad. Hogyne volna! A címe: Aradi Művészeti-Egyesület s igazgató-elnöke Csák Cyrjek dr. tartományi rendfőnök.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1903. évi május hó 1-től. —

ARADROL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinról délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.05
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.33
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat este 10.33
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 9.05
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel 8.—	Battonya felől reggel 6.02
Battonya felé d. u. 12.26	Battonya felől d. u. 12.04
Battonya felé este 7.11	Battonya felől d. u. 4.05

Első aradi egyedüli szakszerű mosó és tisztító műintézete, összes házi ruháknak mosását, legolcsóbb egy- ségi árak és kezesség mellett el- vállalok.

Bettelheim K.

Telefon 184. ARAD. Telefon 184.

Aulich Lajos-utca 2. sz.

A legdiszesebb különlegességek, pi- perék, új kelengyék, mosható férfi és női ruhák, függönyök legszebben és olcsón tisztíttatnak.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papír-kereskedése, anti-
quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára
Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)
Telephon 385. szám.

Papírneműek, írószerek, akvarell- és olaj-
festékek és egyéb festészeti kellékek, tan-
szerek, rajzeszközök és levélpapírok óriási
választéka.

Regények, diszművek, nyelvtanok, szak-
munkák szótárak stb. igen jutányos áron.

Több ezer virág, tájkép- és alak-festő-minta
eladásra és kölcsönzésre.

POSNER-féle

üzleti-könyvek

teljes bizományi lerakata.

Képes levelező-lapok

legnagyobb választéka.

Gyönyörű metszetek, akvarell-képek és olaj-
festmények igen mérsékelt áron. Nagy
választék.

Nyomtatványok és névjegyek

azonnali elkészítése.

Szolid áruk, pontos kiszolgálás.

60,000 kötetes

kölcsönkönyvtár,

melyben minden ujdonság megjelenés után
azonnal kapható. Kölcsön-díj havi 1 kor.
20 fill., vagy kötetenként 8 fillér. Vidéki
bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban
részesülnek. A könyvek újak és tiszták.

813 30,000 kötetes

zenemű-kölcsöntár

mely a zeneirodalom minden termékét és
bármely ujdonságát tartalmazza. Kölcsön-
díj havi 2 kor. vagy számonként 20 fill.
Vidékre is pontos kiszolgálás.

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —

Fordította: Rátt Gyula.

[18]

(Polytás.)

TIZENEGYEDIK FEJEZET.

— Szüleid bált óhajtanak adni!
— Egy könnyed nevetés kíséretében e szá-
vakkal nyújtotta át Renée, az aranysegélyű
kis kártyát neje, mely szerint „Walter ur
és neje kiváló szerencsésnek tartanak, ha alen-
coni Billefort Renée gróf és neje, született Wal-
ter, és élyükön megjelenének.
— Tudom, — felelt halk hangon Claire.
— Szüleim már beszéltek róla.
— Semmi ellenvetésem, hogy azt meglá-
togasd, de engedd remélem, hogy engem föl-
mentesz a megjelenéstől?
— Nagyon kérlek Renée, kísérj el engem.
— Micsoda hasznod van abból? Tudod,
hogy atyád és én hogy állunk egymással!
— Igen, de atyám bákejebbet nyujt neked.
Helyes az, hogy visszautasítod? Atyád, nővéred,
sőt Richard is elfogadta szüleim meghívását, csak
te akarod magad kivonni?!
— Ugy látszik, hogy a meghívottak egész
seregét ismered. Hát kik azok még, a kik
megjelenésükkel emelni fogják az ünnepély
fényét?
— Fivérem barátai.

— Ah! Tehát akkor Montrabelle gróf lesz
az előtáncos.

Claire elpirult és lesütötte a szemét, Re-
née sötét, kutató tekintete alatt. Montrabelle
gróf az utóbbi hetekben oly toladó udvarias-
sággal és szeretetreméltósággal közeledett Cla-
irehez, hogy feltűnő viselkedése élénk szó-be-
széd tárgyát képezte a társaságokban. Bár
Claire kellemetlenül érezte magát közelében,
mégsem volt ereje, hogy Montrabelle gróf apró
intimitásait visszautasítsa. A társaságok már el-
sem tudták őket képzelni, egymás nélkül. Alig
volt husz éves s már a hölgyvilág dédelgetett
kedvence volt. Kitűnően értett a pisztoly keze-
léshez, hidegvérűsége pedig félelmes ellenség-
nek mutatta őt. Egy évet már várfogházban is
töltött, mert egy ellenfelét veszélyesen megse-
besítette. Ropant vagyona pedig minden extra-
vaganciát megengedett előkelő életének.

Claire már több ízben kérte fivérét, hogy
tartsa vissza Montrabelle gróftól heves udvar-
lásában. De junior Walter kinevette őt, sokkal
büszkébb volt „Montrabelle gróf barátjára,“ mint-
sem ennek különös viselkedését zokon vette
volna. Claire azt is észre vette, hogy Renée ku-
tató és nem tetsző pillantásokkal kísérte, ha
Montrabelle gróffal társalgott, de nem volt bá-
torsága, a felől férjével beszélni és oltalmat
kérni.

Renée ezalatt a nagyvilág élvezeteinek ten-
gerébe merült. Claire pedig holtra varázsolta
magát a sok vadászaton és estélyeken. S mi-
dön már-már összeroskadt a magára erőltetett
ál-élvezetek sulya alatt; akkor Renée gunyolódo
szavai ijesztették föl kimerültségéből.

— Elérted, a mire törekedtél, — csufoló-
dott. — A társaságok fénypontja vagy, a hely-
zet magaslatán állsz. Teljesítsd társadalmi állá-
sod kötelességeit.

És tovább folytak a vadászatok, estélyek,
egy pillanatnyi szünet és nyugalom nélkül.

Mintegy lázbeteg élt a szerencsétlen fiatal
asszony, ebben a fényes, csillogó világban. Lel-
ki szemét előt a romlást látta közeledni, a mi
pokoli szörnyeivel kísértett előtte, mielőtt
a kárhozat örömebe merülne. Meddig tart még
ellenálló ereje, mely ha megtörik, a romlásba,
bünbe a szégyenbe fogja lerántani. Kerülte az
egyedüllétet, a magányt, a mi közel hozhatta a
kísértéshez. A társaságot kereste, hol még ösz-
sze tudta tartani, bomlani készülő erejét.

És Renée? Barátai rá sem ismertek. Val-
lásos komolysága, mely törekvése, munka-
kedve, ideális világnézete, emberszeretete, mind,
mind, mi őt inpenálóvá, kimagaslóvá tette; el-
tűnt. Barátai a fejüket rázták, a társaságban
suttogtak, hogy Renée gróf minden éjjelt a zöld
asztal mellett tölt el: játékos lett. Sőt ennél
még rosszabbat is mesélt a fáma. Nevét egy
fővárosi művész nő nevével hozták kapcsolatba.

Claire halotta, hogyan suttognak, gunyo-
lódnak, nevetgélnek a háta mögött, de lehunya-
ta könnyekben égő szemét s rohant tovább a
romlás útján, a veszedelem torkába.

Egymás oldalán, egymást kergették a puszt-
ulás tengere felé. Napról-napra mindjobban
elhidegültek egymástól és a mentő génusz az
utolsó pillanatban sem akart hozzájuk kiáltani:
elég volt!

— Renée hosszú ideig hallgatott.

— Fivéred és Montrabelle gróf ugyebár el-
válhatlan barátok, — kezdte a kínos csönd után.
— Montrabelle gróf ezelőtt más körökben ke-
repte barátait, . . . különben semmi közöm hoz-
zá . . . Mikor fogják a bált megtartani?

— Január tizenötödikén.

— Jó! Ertesítsd szüleidet, hogy elmegyünk.

A szolgálta lépett be és egy kártyát adott át
a grófnak. Renée átvette, rápillantott, arca el-
sápadt és reszkető kezéből kihulott.

— Vezesd a szobámba ezt az urat, — for-
dult a szolgálhoz. — Aztán meghajolt felesége
előtt és gyorsan eltávozott.

Claire észrevette Renée elváltozását. A sző-
nyegre tekintett és fölvetta a férje kezéből ki-
hullott kártyát. „Jaques Gilbois bankár“ állott a
kártyán. E nevet már szülei házában ismerete és
tudta, hogy Gilbois, egy jelzalog és kölcsönin-
tézett tulajdonosa, de azt is tudta, hogy ez az
ember nem a legjobb hirben áll a városban. Mi
dolga van férjének ezzel az emberrel? Miért
ijed meg, amidőn bejelentették? Borult gondo-
lataiban darabokra tépte a kártyát és a kandal-
lóba dobta . . .

(Polytás a következők.)

Özv jáki Tóth Istvánné szül. leukó Kiss
Etelka a maga, valamint az alulírottak és
nagyszámu rokonai nevében is mélyen
megtört szívvel tudatja a szeretett jó gyer-
mek, testvér, sógor, nagybátya, rokon és
jőbarát

jáki TÓTH REZSŐ,

1903. évi május hó 8-án esteli fél 9 óra-
kor. életének 34 ik évében, hosszas szen-
vedés után történt gyászos elhunytát.

A boldogult földi maradványai folyó
évi május hó 10-én, délután 5 órakor fog-
nak Kossuth-utca 63. számú házból a felső
temetőben levő külön sírhelyen örök
nyugalomra helyezettetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat pedig
május hó 11 én délelőtt 10 órakor fog a
helybeli főt, Minorita-atyák szentegyházá-
ban az egok Urának bemutatattni.

Áldás és béke poraira!

Arad, 1903. május hó 8 án.

jáki Tóth Aladár,	jáki Tóth Aladárné,
jáki Tóth Béla,	szül. Paraghy Erzsébet,
jáki Tóth Rózsika,	jáki Tóth Béláné,
jáki Tóth Ilma,	szül. Furdök Lujza,
jáki Tóth Sacika,	Leschák Ágoston
testvérei.	m. kir. honvéd alhadbiztos,
	sógora és sógoronól.

jáki Tóth Pista, Béla és Sarolta,

Leschák Sándorka,

unokaöccsei és unokahugai.

Csutak Károly első temetés-rendező Intézet. Entreprise
des pompes funébres. Szt. Margit r.-t. Arad, Telefon 37.

Baross-parki kioszkban

Naponta már reggel 5 órakor kiszolgáltat-
nak mindennemű gyógyvizek poharaként.

Nagy thea, kávé vagy tej,

ehhez prágai sonka, vaj és tojás **45 kr.**

Kicsi thea, kávé vagy tej

sonka nélkül **25 kr.**

Kicsi thea, kávé vagy tej

méz és vajjal **30 kr.**

Rendes esése kávé . . . 14 kr.

Hideg buffet.

Tisztelt vendégeimnek minden helyi és fővárosi
lapok, egy nagyszámu illusztrált és élelapok
állanak rendelkezésére.

Vasár- és ünnepnapokon

ZONA-REGGELI.

Egész napon át frissen csapolt polgári Szt.-
István sör **egy pohár 10 kr.**

Kitűnő fagyalt és mindennemű hűtő italok.

Bel- és külföldi **borok**, a legfinomabb hol-
landi **likörök.**

Pontos kiszolgálás saját felügyeiletem
alatt.

Kiváló tisztelettel:

1072

Szusz Frigyes.

Telefon: 475.

**Az „Első magyar általános biz-
tosító társaság“-nál 12.000 koro-
nára biztosított, de ennél is töb-
bet ért épületeim leégvén, azokért
csakis 2166 koronát kaptam tüz-
kártérítésül. — Ugyanezen pom-
pás társaságnál életbiztosításom
is van: mit remélhetnek utódaim?
Arad, 1903. február hó 15.**

Paulik Pál.

Köszönetnyilvánítás.

Indítatva érzem magam az *Ő cs. és kir. Fensége Gizella főhercegnő védnöksége alatt* férjhezmenendő leányok kiházasítására alakult „Gizella Egylet” aradi vezérképviselőségének szakszerű és pontos eljárásáért, továbbá a biztosított tőke és járuléka haladéktalan folyósításáért elismerésemet és köszönetemet ez uton is kifejezni.

Arad, 1903. május hó.

Lukácsy Lajos,
ügyvéd.

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű **szobafestő és mázó** munkák elkészítésére, u. m.: **erezést és lénnyezést a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig** jutányos árak mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák **előkészítéséről** a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztosságot nyújtanak. 358

Tanító urak figyelmébe.

Kitűnő

vizsgai jutalom könyv.

Vaday József. Tanulók vezérkönyve kötve 1 kor. diszkötésben 1 kor. 80 fill.

Országszerte használatban levő

vizsgalapok

helyes vonalozással.

„Haladás” vizsgalap bekötési tábla, melylyel mindenki önmaga kötheti be vizsgalapjait, piros vagy fekete színben, használati utasítással darabja 1 korona.

Kérjük a tanító urakat kiadásainkat, melyek számot tevők, az ország könyvpiacán iskoláikba bevezetni.

Csik János 16 fali olvasótábla.

„ ABC.

„ II. oszt. olvasókönyv.

„ III. oszt. olvasókönyv.

„ IV. oszt. olvasókönyv. (Sajtó alatt.)

Kun-Fülöp Csatt. Gazdasági ism. iskolák olvasókönyv.

Záray Odön. Földrajz a IV. oszt. számára.

Csik János. Földrajz a III. oszt. számára.

Arad megye térkép-vázlata 6 fill.

„ Térképe (sajtó alatt.)

Lejtényi Sándor-féle térkép-vázlatok. Az öt világrész (külön-külön). Magyarország és osztrák magyar monarchia térkép-vázlatai darabja 6 fillér.

Értesítő a népiskolák részére az új utasítás szerint (sajtó alatt.)

Dr. Hunyady. A helyesírás rendszere.

Megjelentek

Ingusz I. és fia

kiadásában Aradon.

Telbisz Alajos és neje szül. Simonsich Irma mint szülők, úgy a maguk mint gyermekeik Ottmár és Márta, nagyapja Telbisz János, valamint számos rokonai, szomorodott szívvel jelentik, szeretett fiuk, testvér, unoka és rokonnak

Telbisz Gézának

cs. és kir. 16-ik husz. ezr. önkéntesnek, f. hó 8-án, életének 21-ik évében történt gyászos elhunytát.

A boldogultnak hült tetemei f. hó 10 én d. u. fognak a magyar-bánhegyesi róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Béke és áldás lengjen a korán elhunyt halmvai felett!

Magyar Bánhegyes, 1903. május 9-én.

Csutak Károly első temetés rendező intézete Szent Margit r. t. Aradon. Telefon 37-339.

PÖSTYÉN:

Kénes iszapfürdők. Budapesttől 4 óra.

Köszvény-, csusz-, ischias-, exsudatok-**ra**

orvosilag első helyen ajánlva.

Fessék prospektust kérni. Fürdőigazgatóság.

Iszap főlerakat házi kúrákhoz Aradon:

Földes Kelemen gyógyszer-tárában, Deák Ferenc-utca 11-12.

Aradi Tarka Szinpad.

Csiky László művészeti igazgató.

Elite-kávéház átalakított helyiségében

Asztalos Sándor-utca.

1903. évi május hó 10-én, vasárnap

két nagy előadás.

Kuruc dalok.

Enekli: Érczkövy Károly.

Elől megy a generál.

Induló. Enekli: Domby Ilona.

Djelma nővérek

orosz, olasz, francia, angol, spanyol ének és táncművésznők fellépte.

Fényes családi műsor.

Délutáni előadás kezdete 3 és fél órakor.

Belépti-díj 60 fillér.

Esti előadás kezdete 9 órakor.

Belépti-díj 1 korona.

A n. é. hazafias műpártoló közönség támogatását kéri

Csiky László,

az Aradi Tarka Szinpad művészeti igazgatója.

Arad sz. kir. város térképe

a legújabb tervek alapján készítve,
ára 60 fillér

Megjelent és kapható: 1084

Ifj. Klein Mór Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében könyvkereskedésében

ARADON.

ARADON.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKOZLO ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. — Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta félévtetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válasszbélyeg küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki fogyasztási és értékesítő-szövetkezethez a fűszer-, vas-, norinbergi-, üveg- és porcellán árukban teljesen jártas, nős üzletvezetőt óvadékkal. (Részletes feltételek a helyeszk. osztály irodájában tudhatók meg.)

Aradi fűszer- és csemege-üzlet részére a könyvtelben jártas, teljesen szakképzett segédet, aki a magyar és német nyelvet érti.

Aradi játék- és díszmű-áru-üzlet részére fiatal, ügyes segédet.

Vidéki fűszer- és csemege-üzlet részére a kirakat-rendezésben jártas fiatal segédet.

Vidéki bőr- és fűszer-üzlet részére a német- és román nyelvben jártas segédet.

Vidéki rőfős- és vegyeskereskedés részére a román nyelvben jártas, jó megjelenésű segédet.

Vidéki rőfős- és rövidáru-üzlet részére a német és román nyelvben jártas, lehetőleg izr. segédet.

Vidéki fűszer- és vegyeskereskedés részére fiatal, a román nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

Az egyszerű könyvvezetésben és a levelezésben teljesen jártas, szépírású könyvelőnőt, aki ily minőségben helybeli nagykereskedésben alkalmazva volt.

A bőr-áru-szakmában (nagyban és kicsinyben) teljesen jártas, a magyar-, német- és román nyelvet beszélő fiatal segédet.

Kereskedelmi akadémiát érettségilt tett, kalligráfikus írású, a magyar- és német nyelvben, továbbá a magyar gyorsírásban jártas fiatal embert, irodai gyakornokul.

Egyetemi kvalifikációval bíró int. egyént magán-titkári, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely vállalat gondnokául, ki ily állásokban már működött. Óvadékkal rendelkeznie.

Elsőrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakorlattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglalkozásra.

A fűszer- és vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédeket.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKOZLÓ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

igazgató.

Magyar gyártmány.

Feltűnést kelt

Magyar gyártmány.

a „Turul” czipők olcsósága.

Férfi czipő
orós bőrből
3 frt 50 kr.

Férfi füzös
orós bőrből
3 frt 80 kr.

Női czipő
tartós
2 frt 25 kr.

Női füzös
tartós
2 frt 80 kr.

Női gombos
tartós
3 forint

Gyermek-
cipők
1 frtól kezdve

TURUL CZIPÖGYÁR RAKTÁRA,

Aradon, Andrásy-tér 4. Nádor-szálloda.

ALAPITTATOTT 1892.

Hidegviz-intézet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy hidegviz-intézetemet Zrínyi-utca 5-ik sz. házból

Deák Ferenc-utca 2. Sebesy-féle házba
május hó elsejétől áthelyeztem.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy kényelmesen berendezett fürdőm vízvezetékkel reggeli 5 órától esti 8 óráig a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll.

A hidegvizmód minden neme (Kneip-féle is) az orvosi rendelet szigorú betartásával nálam eszközölhető. Külön berendezett kitűnő hatású orosz gőzfürdő. Ezenkívül meleg kádfürdőkkel is rendelkezem.

A nagyérdemű közönség szives támogatását kérve,

Maradtam kiváló tisztelettel:
Posch Károly.

Ajánlunk ipar és háztartási célokra
rostált darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva,
kétszer mosott, valódi porosz

kovács-kőszenet,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő kőszenet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

légszesz pirszenet (koks.)

100 kiló 4 korona 20 fillér.

Megrendelések pontos eszközzése és hazaszállítása
végett fél napi időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékemet,
mely több mint 500 ábrát
tartalmaz

órák, arany-, ezüst-
árúkról és zenemű-
ezikkekről.

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz.
(Csehország.)

Deutsch Testvérek

divatáruháza Aradon.

A főtisztelendő minorita atyák új bérházába való átköltözkedésünk folytán tisztelettel értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a szabadság-téri nagy divatáruházunkban raktáron levő összes ezikkeinket, u. m.: női és férfi divatkelmék, selymek, mosószövetek, ruhadiszek, függönyök, ágyterítők, vásznak és fehérneműek, továbbá nagy futó és ágyelőszőnyegek, női konfekció, valamint minden e szakmába vágó cikkek mélyen leszállított áron eladjuk.

A leszállított áron való eladás e hó 11-én, azaz hétfőn megkezdődik.

Teljes tisztelettel

Deutsch Testvérek

divatáruháza Aradon.

Rohitsi „Styriaforrás” gyógyviz.

Gyomordaganatok és gőrosók. **Orvosilag**
Bright-féle tüdőgyulladás, **ajánlv a!**
Hörg és gegebántalmak,
Gyomor és bélhurut,
Nagyszerű **az** Cukorbetegség,
eredmények! **Nehez** székelés,
Májbajok ellen.

Nagybani raktár Magyarország részére: Hoffmann
József Budapest, Báthory-utca 8. 2700

1893. évi évi eredményével fiamáltatnak bel- és külföldön a

BERGER-féle

gyógy-, egészségi-szappanok

G. Hell & Comp. gyárából Troppan-ban. Aranyérem Páris 1900.

Berger-féle 40 száz. kátrányszappan, } borkittések és borbajok ellen.

Berger-féle kénos kátrányszappan

Berger-féle glicerín kátrányszappan, } a bőr minden tisztán tartása ellen mint mosó- és fürdészappan.

Berger-féle panama kátrányszappan

Amelyek kedvelték a következő szappanok: Benzoeszappan, boraszappan, carbolszappan, naphtholén olaj egyéneknek a kátrányszag kellemetlen, bőrbetegségeknél, kénoszappan, kén- és kén-homokszappan, szepilszappan, petrolszappan, petrós arc és viszketés ellen. Tanninszappan, berg-féle fogpaszta tubuszokban, 1. számú rendszer fogak, 2. számú dento-zóknak, kitűnő fogtisztító szerek. 6133

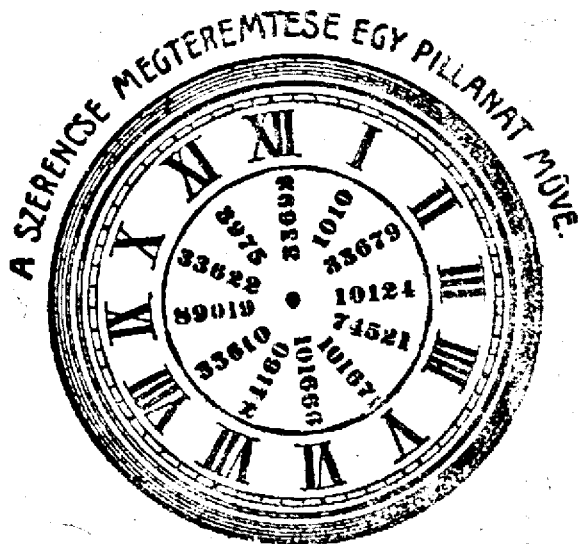
Az összes Berger-féle szappanok G. Hell & Comp. gyárából, 30 év óta bevezetve, valódiságuk jeléül ez a védőjeget és a cég aláírását G. Hell & Comp. város nyomasztal a címken viselik.

Magyarországi főraktár: Török József gyógyszer-tára Budapest, Király-utca. Kiosnyben Ma gyarország összes gyógyszer-táraiban.

Raktár Aradon: Gutori Földes Melemen és Roxsnyay Máttyás gyógyszerész uraknál, és kap- ható az összes hazai gyógyszer-tárakban. 811

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levele- zőlap által, mely ama óra mellett van feltüntetve, a mely időben ezen hirdetést olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencse- számok kizárólag 2581

Benkő bankháznál

kaphatók

Budapest, Andrásy-ut 79.

Huzás május 22. és 23-án.

Az I-36 osztályú sorsjegyek árai:

1/8 1.50 K. 1/4 2.- K. 1/2 6.- K. 1/1 12.- K.

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénz- tári cheque útján, tehát

költségmentesen teljesíthetik.

Tolvajfurfang.

Történetek a tolvajok, zsebmetszők, sikkasztók, csalók szedélgék stb. életéből
Írta: MIHÁLYFALVI I Rendkívül érdekes könyv.

Tartalom:

A kincs. — A gavallér. — Az ékszer-tolvaj. — A huszár és a lopott óra. — A hagyatékok. — Van még becsületes ember. — Hozlakjak Demitriu. — A pénzhamisító. — A gyomorgörcsök. — Az arendás tehene. — A bíró órája és a corpus delicti. — Az utitárs. — A marhakereskedő gyilkosai. — Az aszszony panasza. — Az amerikai társ. — A féllábra való cipő. — A tót mint hercegprimás. — Hogyan menekült meg Braunschweig az akasztófától. — Egy ügyes zsebtolvaj. — A házasságlevel. — A báli toilet és a pulyka. — A ki gyűrűt árul. — A talált tárcza. — A végrendelet. — A földbirtokos. — Koritovszky. — A gyilkos. — Az ezres bankjegy. — A járadék. — A nővadász. — A ritka könyvek. — Mi van a tűz alatt? — A keleti meg a nyugati vonás. — A gróf ur és az inasa. — A vizitáló tolvaj. — A kapós kép. — A lidércz. — A falánk lidércz. — A hamis pénz forgalomba hozatala. — Szökés a fogházból. — A szőlősgazda és a zsidó. — A csempész bosszúja. — A százas bankjegy. — Az ünnepély vége. — A koldusok. — Az üldözött hölgy. — A megduplázott pénz. — Az olcsó bárányok. — A tisztasági felügyelő. — Az előkelő vendég. — A zálogcédula. — A szép kliens. — Leo szerelme. — A sirásó. — Az ideál. — Eladó üzlet. — Az értékpapírok. — A beteg tehén. — A bübajosság. — Hamis anya. — A kölcsön. — Amerikai történet. — A furfangos utitárs. — A zsákmány biztosítása. — A tánclecke. — A zsebtolvajok. — Az aláírás.

Ara 2 korona 40 fillér.

Megrendelhető a „Törvényszéki és Rendőri Ujság”

Kiadóhivatalában.

1119

Budapest, VIII., József-körút 41.

1615—1903. pm.

Hirdetmény.

Alólírott összeíró bizottság az 1898. évi 3300. I. E. M. szám alatt kiadott bel- és igazságügyminiszteri rendelet 4. §-a értelmében közzétesz, hogy Aradon lakó minden férfi, tehát a városhoz tartozó, tanyán lakó is a ki magyar honos, a folyó évben legalább 26 életevét betölti, a magyar nyelvet érti, azon írni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékkel bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül legalább 26 életevét betöltött köztisztviselő lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajós kapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az, a ki a felsőbb művészeti, vagy más felső szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záró vizsgát letette, folyó évi május hó 16. napjától 25-éig az esküdtek alap lajstromába való felvétel végett az összeíró bizottság előtt a városháza tanácstermében minden napon d. u. 4 órától bezárólag 6 óráig személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Azok, kik értelmi alapon kívánnak az esküdtek alaplaajstromába felvétetni, azt igazoló okmányait is hozzák magukkal.

Az esküdtek névjegyzékébe nem vehetők fel az 1897. évi XXXIII. t. cz. 5. §-a értelmében:

1. A ki nyereség vágyból eredő büntet vagy vétség miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre volt ítélve;
2. A ki hivatalvesztésre vagy politikai jogai gyakorláának felfüggesztésére van ítélve (1878. év. 5. t. cz. 56. § a) az ítéletben megállapított időtartam alatt;
3. A ki szabadságvesztés büntetés végrehajtása alatt áll, vagy feltételes szabadságon van;
4. A ki ellen büntett, vagy fogházzal büntetendő vétség miatt vizsgálat közvetlen vagy főtárgyalás (bűnvádi perrendtartás 268. § a van eirendelve, vagy a ki vád alá van helyezve;
5. A ki csőd alatt áll, gondnokság alá van helyezve, vagy akinek kiskorusága meg van hosszabbítva.
6. A ki testi vagy szellemi fogyatkozás miatt az esküdt köteleességeit teljesíteni nem képes.

Továbbá nem vehetők fel az esküdtek névjegyzékébe az 1897. évi XXXIII. t. cz. 6. § a értelmében:

1. A miniszter, a fiamei kormányzó, a főispán s Budapesten a főpolgármester,
2. A tényleges szolgálatban levő bíró vagy ügyész.
3. A fegyveres erőnek tartós, tényleges szolgálatban álló tagja (1889. VI. t. cz. 2. § a) a szabadságolt havidíjas és az ideiglenesen szabadságolt leghétség:
4. A rendőri hatóság tagja, vagy közege (bűnvádi perrendtartás 85. §.)
5. A pénzügyőrség tagja.
6. Napszamos vagy szolgáló.

Kelt Aradon, 1903. évi május hó 1-én.

Arad szab. kir. város összeíró-bizottságától.

Holtz Nándor,

Institoris Kálmán s. k.,

összeíró bizottsági jegyző.

összeíró bizottsági elnök.

Árverési hirdetmény.

Az ujvidéki szerb nemzeti színházalap tulajdonához tartozó, az Aradváros 288. sz. tjkvében. A + 1283. hrsz. a. felvett, Árpád-tér 8. számú ház folyó évi május hó 26-án délelőtt 9 órakor az aradi gör. kel. szerb hitközség ülés termében (Szt. Péter-tér 8. sz.) megtartandó önkényes nyilvános árverésen fog eladatni.

Kikiálási ár 22.000 korona, melynek 100/0-a bánatpénzül leteendő.

Az árverés eredménye a vevőre azonnal kötelező, az eladó tulajdonos pedig fentartja magának a jóváhagyási jogot, mire vonatkozólag a határozat legfeljebb 14 nap alatt hozandó.

Vevő köteles a vételár $\frac{1}{2}$ részét az árverés jóváhagyásától számított 14 nap alatt Ujvidéken a szerb nemzeti színházársulat pénztáránál lefizetni, s ennek lefizetése után a vett ingatlan birtokába f. é. július hó 1-én lép: a hátralékos vételárat pedig köteles — esetleges más megállapodás hiányában — a birtokba lépés napjától számított 5% kamatokkal együtt a fentemlített pénztárnál folyó évi július hó 31-éig lefizetni, a mikor is neki a tehermentes átírásra alkalmas szerződés fog kiadatni.

A f. évi július hó 1-jétől járó állami adót egyéb köztartozásokat, nemkülönb az átruházási költséget és illetéket egyedül a vevő fizeti.

Amennyiben vevő az árverési feltételeknek eleget nem tenne, bánatpénzének elvesztése mellett az ő veszélyére és költségére újabb árverés fog megtartatni.

A tulajdonos és jelenlegi bérlők közt fennálló szerződések a vevőre nézve is kötelezők.

Kelt Ujvidéken, 1903. évi április hó 20-án.

1128

Dr. Vucsetits Illés,

a színházalap ügyésze.

Ő csász. és Apost. kir. Fenségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony célokra szánt

XXXV-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.397 nyereményt tartalmaz készpénzben 506.880 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatlanul 1903. évi június 18-án fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker. Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóság

államsorsjátéki osztálya.

2614

Hirdetmény.

„Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság Aradon felszámolás alatt”, a felszámolást a kereskedelmi törvény által előírt módon már befejezte ugyan és dacára annak, hogy az 1875. évi XXXVII. törvénycikk 202. §. értelmében közzétett hirdetmény szerint, a társaság hitelezői követeléseik érvényesítésére felhivattak, a most már letelt hat hónapi határidő alatt hitelező nem jelentkezett, alólírott felszámoló bizottság indítatva érzi magát a felszámolás alatt álló társaság összes részvényeseit, valamint mindazokat a kik a társaság ellen mint hitelezők bármily czimen valamely követelés, tulajdoni vagy elsőbbségi igényt támaszthatni vélnek, hogy ebből igényeiket jelen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt a társulat irodájában (Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotája 2-ik emelet) a hol a felszámolás eddigi eredményéről is felvilágosítás nyerhető, annál bizonyosabban bejelentésük, mivel ellenkező esetben a társaság vagyona ugyanazon törvénycikk 204. §. értelmében a részvényesek között részvényeik arányában fog felosztatni.

Arad, 1903. május 7-én.

1121

„Az országos szőlőoltványtelep részvénytársaság Aradon felszámolás alatt.”

Salgó-Tarjani kőszénbánya-részvény-társulat

Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:

Dioszén
Durvaszén
Aknaszén
Rosált aknaszén
Aprószén
Kovácszén

gyári kazánfűtésre

körkemenczefűtésre.
kovácsolási célokra.

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. szám alá intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

2632

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjani bányákban 10 millió
Petrozsényi bányákban 6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom-Szászvári kőszénbánya-részvénytársaság termelése évenként:

Dorogh-Annayölgői bányákban 2.4 millió
Szászvári bányákban 0.6 millió
Össztermelés 19 millió

m é t e r m é l e s

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvege 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büszlik. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai**, (E. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható **Aradon: Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen**, Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszerárakban, és **Krausz Elemér és Társai** drogueriájában, Andrássy-tér. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamszivanyok fejjelentői 161 díjazatnak. 129

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter műorás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala.

969—1908. k. h.

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Aradon 1908. évi május hó 5. napján két darab és május hó 7-ről 8 ikára menő éjjel 2 drb ló mint gazdátlan elfogatott.

A tulajdonos folyó évi május hó 17. napjáig a kapitányi hivatalnál jelentkezhetik és tulajdonjogát beigazolhatja.

Ha a tulajdonjogát beigazolni képes tulajdonos a fenti határidő alatt nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1908. évi május hó 8-án.

Rendőrkapitányság.

3 nap alatt meggyógyul!

a huyesófolys — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közkórházban s a párisi Hopital-Mydi ben verbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII. József-körút 53.

HOLLEITER FERENCZ

uri és egyenruha készítő

Arad, Boros Béni-tér 29.

Ajánlja magát a n. é. helybeli és vidéki közönségnek minden **uri és egyenruhának** a legjobb divat és előírás szerint a **legjobb anyagból** való elkészítésére, **jutányos árak, pontos és gyors kivitelben**. Ugyiszintén **ajánlatok, átalakítások** jutányosan elfogadtnak. A n. é. közönség pártfogását kerem

185 illő tisztelettel

Holleiter Ferencz.

10626—1908.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minisztériumnak értesítése szerint, a m. kir. honvéd hadapród iskolában az 1908—1904. tanévben betöltendő helyekre vonatkozó pályázati hirdetmény közzététett.

Miről az érdekelteket azzal értesítjük, hogy a részletes felvételi feltételek a városi katonai ügyosztályban betekintheők.

Arad, 1908. évi május hó 2-án.

A városi tanács.

251—1908. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Andrássy-téren felállítandó nyilvános illemhelynek építésével kapcsolatos munkálatok elvállalása iránt folyó évi május hó 11-én d. e. 10 órakor árlejtést tart. Kikiáltási-ár: 2249 korona 96 fillér.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 5%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vételnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekintheők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1908. évi május hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k. aljegyző.

Első aradi hornyolt cement-fedélcserép gyár rétháti Kövér és Társa Aradon.

Gyártelep: Radnai-út 13c. sz. — Jroda: Kis-utca 6.

Ajánlják kiténő minőségű portland cementből készült tetőcserepeit, melyek a közönséges égetett agyagcserepeket minden tekintetben messze felülmulják: amazoknál jóval könnyebbek, szilárdabbak, vízáthatlanok, örökké tartók és olcsóbb fedélhél előállítását teszik lehetővé. 554

A Gróf Csáky-féle

uradalomhoz tartozó

Alvácza fürdő

Arad és Hunyad megye határán.

Teljesen újra berendezve és kényelmes vendégszobákkal ellátva.

Gyönyörű fekvésű, kies völgyben kiténő jó levegővel.

Csuz, ischias, rheuma, köszvény, női betegségek, bőrbajok, elgyengülés stb. ellen, kiváló jó hatással, biztos eredménnyel.

Állandó fürdőorvos: Dr. Lendvay Márk.

Kitünő magyar koszt!

Állandó zenekar!

Legolcsóbb árak!

Ünnepélyes megnyitás május 17-én.

A hölgyek is keresik jogukat,

ne engedjék magukat bevásárlásaiknál befolyásoltatni, hanem fedezzék szükségleteiket a

tavaszi idényre

Reiner S. Sándor áruházában

Arad, Hunyadi-utca 2. szám,

hol ruhakelmék, ruhaneműek, csipkék, szalagok, diszítések, nagy raktár szőnyegek, cipők, harisnyák, továbbá férfi szövetekben, bámulatatos árban kaphatók.

1108

APRÓ HIRDETÉSEK

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetéseket felvételnek a
kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetéseket teljesen in-
gyen ad a
kiadóhivatal:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Az apró hirdetés minden szó egyszerű beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánló apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 filléért és 1 koronaért kaphatók lapunk elárúsító helyein.

Eladó ház.

Egészen új ház, mely még 10 évig adómentes, áll 2 szép nagy szoba, 1 nagy konyha, szép nagy pincze, éléskamra és hozzátartozó mellék helyiségekkel, igen könnyű feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóban. 963

Tisztelettel értesitem

a n. 6. üzletfeleimet, és az építőközönséget, hogy építészeti irodámat Fábrián-utca 6. sz. alól Erzsébet-körut 13. sz. alá helyeztem át. Tisztelettel Gábor András. 1085

Szöllősgazdák figyelmébe.

Egy teljes jó karban levő fedeles stájer kocsi haláleset miatt olcsón eladó. Bővebbet Daimel Lajos fűszerkereskedésében, Szabadság-tér. 1092

Ügyes derékvaroné

azonnal felvétetik Hunyady-utca 1. sz. I. em. 18. 1101

Kutakat épít,

mélyit, tisztít és fur Licsmann József, Wesselényi-utca 36. sz., Aradon, Kivánatra házhoz megy. 1107

Egy kis belterjes gazdaság

falun, egy kemény anyagból épült ház (2 szoba, 1 konyha, 1 éléskamra, pincze és faszín), hozzá 300⁰ öl kert és egy 1000⁰ öles szőlő és gyümölcsfákkal, ugymint kerti veteményekkel és löherével beültetett kert azonnal eladó. Továbbá egy még nem használt, egészen új női kerékpár olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1112

Eladó szatócüzlet.

Egy már ötven év óta fennálló jó forgalmu szatócüzlet, tohánytósde és pálinkaméréssel, betegség miatt a házzal együtt előnyös feltételek mellett azonnal eladó, esetleg öt évre bérbeadandó. Évi forgalom körü belül negyvenezer korona. — Cím a kiadóhivatalban. 1111

Gazdatisztnek

vagy magtárosnak ajánlok egy jó bizonyítvánnyal bíró középkorú egyén. — Bővebbet a kiadóhivatalban. 1113

Magyaráton,

a „Nagyuri hegyen“ 7 katastr. holdnál nagyobb szőlő terület, a melyből 6 kat. hold megforgatva és gyökeres amerikaival beültetve van, jutányos árban eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 913

Kirakati szekrény

(szállítható) nagy üvegtáblával olcsón eladó. Kerpel Izsó, könyvkereskedő. 1187

Pénztárhoz, vagy irodába

ajánkozik egy fiatal leány. Czim a kiadóhivatalban. 1124

Egy használt,

de még jó karban lévő biciklit veszek. Mandik Jakab, Uj-Panát. 1105

Zsinagóga épületben

junis hó 1-étől két szobás lakás kiadó. Bővebbet ugyanott. 1129

Csinosan butorozott

külön bejáratu szoba Andrásy-tér 8. kiadó. Ugyanott teljes ellátásra is fölvetetnek. 1127

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Lakást teljes ellátás-

sal kap előkelő családnál tanítónő, postatisztné vagy más önálló hivatalnoknő. Csernovits Péter-utca 2. 1130

TENKE

Biharmegye.

Legolcsóbb és leghatásosabb *vasas fürdők egyike, a női betegségek- és vérszegénységéből eredő bajok gyógyítására.* — Prospectust készséggel küld

1095 a fürdő-igazgatóság.

Egy borbély üzlet

teljes berendezéssel kiadó. Bővebbet Orczy utca 19. 1136

KNIZSE IGNÁCZ

puska műves

Aradon, városliget polgári lövöld.

Elvállal minden szerkezetű **fegyver** kisebb és nagyobb javítását és új **agyazást, csőbarnítást** jutányos árban 287

Jótállás mellett.

Továbbá raktáron tart legjobb minőségű fegyvereket, **revolvereket, sörétet, töltényeket** és minden szakmába vágó **czikkeket**, a legjutányosabb árak mellett.

Átadó lakás!

4 szoba, alkoj, fürdőszoba és cseléd szobából álló

lakás

villanyvilágítással, melyhez esetleg 1 szoba és előszoba még bérelhető, elkötözés miatt **f. év augusztus** vagy november hó 1-től igen kedvező feltételek mellett **átadó.**

Bővebbet Arad, Templom-utca 14. I-ső emelet 11. 1076

+ Soványság. +

Szép festidomokat kaphatni a világhírű erőportól, amely a **párisi 1900. évi és hamburgi 1901. évi kiállításokon aranyéremmel lett kitüntetve.** 6—8 hét alatt 30 font kövéredés egész bizonyos. Orvosi előírás. **Reálisan szolid — nem szélhámosság, számtalan küszönő irat.** Ára dobozonként használati utasítással, együtt bérmentesen küldve 2 kor. 50 fillér. Az összeget legajánlatosabb előre utalványon küldeni. **D. Franz, Steiner & Co. hygienikus intézetének Berlin 59. Königsplatz-erstrasse 78. Ausztria-Magyarországban kapható Török József gyógyszerárában Budapest.** 1058

!!!Nők és férfiak!!!

Minden időben kapnak pénzért, ha vesznek **Kádas-féle saját** termésű

„**Mokrai bort**“
(Orczy-utca 7. szám alatt.)

Pecsenye bor:

Egy liter palaczkban 80 fillér
Otven liter hordóban 38 korona

Asztali ó-bor:

Egy liter palaczkban 70 fillér
Otven liter hordóban 33 korona

Asztali uj-bor:

Egy liter palaczkban 60 fillér
Otven liter hordóban 28 korona

Minden palaczkért 20 fillér biztosíték kívántatik. 921

Háziasszonyok figyelmébe!

Kókuszszir

használható főzésnél, sütésnél vaj, ludzsir, dísznózsir helyett. A kókuszszir teljesen szagtalan, használatban szapora, kellemes és egészséges, cukor- és gyomorhajósoknak is ajánlható. Ötkilós postadoboz utánvétellel bérmentve bárhová 8 korona. Nagyobb rendelmenynél megfelelően olcsóbb. Megrendelési cím: 1078

Klein Regina, Telesva.

252—1908. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a nagyváradi uttól jobbra az élőviz csatorna mellett fekvő s jelenleg Jellinek és Schlésinger czég által bérelt 634 ⁰ öl területnek bérbeadása iránt folyó év május hó 11-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár; négyszögölenként 1 (egy) korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1903. évi május hó 4-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Sodronyüveg
felülvilágítók, gyári- és máhlyablakok, melegházak, kertészetek, vorandák, 3 padozatok stb. stb. özöljaira,
a jelenkor legjobb üvegezési anyaga.
Szállítja az
Aktiengesellschaft für Glasindustrie
vorm. Friedr. Siemens czég
Neusattl, Elbogen mellett.
(Csehország).

Más gyártmányok: Mindennemű üvegek, üvegzárók, préselt üvegek, öntött üvegek, táblaüvegek, kivágott üvegek (Stanzglas), szabadalmazott üvegek elemi szerek eltevéséhez és egyéb czélokra, stb. stb. 2697

Feltűnő újdonság!
DELICE || Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francozia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Rendkívül nagy választék

a következő cikkekben:

Női napernyők, a legfinomabbig.

Női és férfi fehérnemű, oroszlán-védjegy.

Női-, férfi- és gyermek Szalmakalapok,

posztó- és valódi nyulszőrkalapok, többek között hirneves angol és olasz cégek gyártmányai

és a lehető legteljesebb raktár a kitűnőknek elismert

Porter-Czipők ből!

Igen dúsan vannak felszerelve továbbá a diszmű-, bőraru-, utazási-tárgyak-, porcellán- és üvegáru-osztályok is. Gyermek-kocsik sport-cikkek, nyári játékaruk!

— Életnagyságu Ingen-fényképek kedvezménye! —

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Arad, Szabadság-tér!

Csak 12 napig! **Megnyitó előadás**
CIRCUS HENRY
május 12.

Legjobb szabásu ingblusok

Stern M. A.

Aradon, Andrassy-tér.

Alapított 1875.

Muzslai Gyula

uri szabó

Uj-Aradon, Fő-ut 24. (Népbank-épület.)

Jutányos áron készít legújabb divatu és remek szabásu

uri öltönyöket

hazai és angol szövetekből. 445
 Levelezőlap általi megkeresésre házhoz jövek

Bámulatos ujdonság!

325 drb. 1 frt 95 kr.-ért.

Egy pompás aranyozott óra elegáns lánczsal, három évi jótállás mellett, egy „Laterna Magica” 25 érdekes képpel, egy igen finom nyakkendő-tü simili brillant-kővel, egy keleti gyöngyökből való nyakék, a legmodernebb női ékszer patent zárral; 1 finom bőr pénztárcza, egy nagyon elegáns szivarszipka, 1 double-arany kézelő-és ingomb-garnitúra, 1 finom zsebkes, 1 finom tolette-tükör tokban, 20 darab a levelezéshez szükséges tárgy és még 200 darab különböző apróság, mely minden háztartásnál elkerülhetetlen. Az érdekes 325 darab tárgy, melyek közül maga az óra megéri a pénzt, megkapható az 1 frt 95 kr. utánvétellel az elárusítónál:

S. Kohane

KRAKKAU, (Galiczia).

POSTFACH 72.

Ha a küldött áruk nem felelnek meg, a pénzt visszaadják. 1125

Ponta Vazul

egyenruha és uri szabó

Aradon, Pécskai-ut 6. szám.

Készít mindennemű egyenruhákat pontos előírás szerint, ugymint uri ruhákat a legújabb divatu szövetből és sikkos szabás és jutányos árak mellett. 536

BLEIER L.

arany és ezüst müves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden az arany, ékszerés és esztétikus szakmába vágó új és javítási munkákat 40 fillértől kezdve pontos és gyors kivitelben jótállás mellett. — Raktáron tart mindennemű arany- és ékszerárakat. 372

Varrónő,

aki a legkomplicáltabb toletteket

elismert jó izléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések: Kápolna-utca 2 sz. ajtó 4. 265

Háziasszonyok figyelmébe!

Kunerol

כשר

(Kókuszsir),

használható főzésnél, sütésnél vaj, vagy ludzsir helyett. A Kunerol teljesen szagtalan, használatban szapora, kellemes és egészséges, cukor- és gyomor-bajosoknak is ajánlható.

Kapható 1128

Bothstein Mór

fűszerkereskedésében, Arad.

Telefon szám 850.

Monyorói birtokomon

3 majorrall ellátott, mintegy 1500 kat. hold szántóföldre egy

gyakorolt ügyes gazdatisztet

keresek,

ki a magyar és román nyelven kívül a német nyelvet is érti és 1904. január 1-én foglalná el állását.

Állandó állást igen kedvező feltételek mellett biztosítok annak, ki kellő minősítéssel bir és igényeimnek megfelel. 1184

Pályázók forduljanak Herrmann Chrisztián birtokoshoz Monyoróra. Posta Bokszeg (Aradmegye).

NEUMANN M.

férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrassy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csépez. és kir. utvári szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárakban.

Hérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.